

balık ve balıkçılık

CİLT : XXIII

SAYI : 4

AĞUSTOS 1975

Kuruluşu : 1953

ET ve BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BALIKÇILIK MÜESSESESİ TARAFINDAN YAYINLANIR

balık ve balıkçılık

EBK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
BALIKÇILIK MÜESSESESİ
TARAFINDAN İKİ AYDA
BİR YAYINLANIR

CİLT XXIII SAYI: 4
AĞUSTOS 1975

İmtiyaz Sahibi:
EBK Genel Müdürlüğü
Balıkçılık Müessesesi
Müdürlüğü

Sorumlu Yayın Müdürü
FAHRETTİN TEPEKÖYLÜ
Yayın Kurulu
NİHAT UÇAL
TURGUT ÇANKAYA
AYHAN ARTEKİN

İdare Yeri:
EBK Balıkçılık Müessesesi
Müdürlüğü
Beşiktaş - İstanbul Tel: 46 30 50

Yazılarda belirtilen görüşler
yazarların kişisel düşünceleri-
dir. Gönderilen yazılar, yayın
kurulumuz tarafından incele-
nir, uygun bulunanlar basılır.

Fiatt: 5 TL.

Abone Şartları
Yıllık 30 TL. Harice 60 TL.

İlan Flatları
Pazarlığa tabidir.

Tertip, Dizgi Baskı ve Cilt
DİLEK MATBAASI — İstanbul
Telefon : 26 63 78

İÇİNDEKİLER

BÜYÜK KAYBIMIZ ORHAN KARAATA	
Balık ve Balıkçılık	1
KARADENİZ HAMSI STOKLARIMIZDA YAPILAN MİKTAR TESPİTİ ÇALIŞMALARI	
Biyolog Faruk KARA	4
TRABZON BALIKHANESİNDE RASTLANAN BAZI BALIK PARAZİTLERİ ÜZERİNDE ARAŞTIRMALAR — III —	
Arif BAYSAL — Ayten KIRMIZ — Ahmet KARAGÜZEL	7
POLUSYON (kirlenme) ve BALIK	
Haydar SÖZER	10
AMATÖR BALIKÇI — AMATÖR BALIKÇILIK	
Sıtkı ÜNER	13
BALIK ÜRÜNLERİMİZ VE BİZLERE DÜŞEN GÖREV	
İbrahim BİLGE	19
KALİFORNİYA'DAKİ AKVARYUMLAR — 9 —	
Emekli Koramiral Şeref KARAPINAR	23
AKDENİZ BALIKÇILIK GENEL KONSEYİ ONİKİNCİ TOPLANTISI — III —	
Şadan BARLAS	29
TUNUS SÜNGERCİLİĞİ	
Ziraat Yük. Müh. Şengün TUNALI	38
KÜÇÜK ANSİKLOPEDİ	
Nihat ÜCAL	41
HABERLER	
Balık ve Balıkçılık	43

KAPAK RESMİ :

EBK. Balıkçılık Müessesesi Müdürü, Balık ve Ba-
lıkçılık Dergimizin Sorumlu Yayın Müdürü Büyük
kaybımız ORHAN KARAATA

B.T. 29.8.1975

27 Subat 1976

Devlet Nüshası

Orhan Karaata

BÜYÜK KAYBIMIZ ORHAN KARAATA

1927 — 1975

Et ve Balık Kurumu Balıkçılık Müessesinin değerli Müdürü ve Dergimizin Editörü ORHAN KARAATA'yı 1.8.1975 tarihinde kaybetmenin derin acısı içindeyiz.

Orhan Karaata 1927 yılında İstanbul'da doğmuş, ilk, orta ve yüksek öğrenimini İstanbul'da yapmış; 1947 yılında Kabataş Lisesinden, 1950 yılında İstanbul Hukuk Fakültesinden mezun olmuştur.

Askerlik görevinden sonra 24.3.1952 tarihinde çalışma hayatına atılmış, sırayla Tekel Genel Müdürlüğü Teşkilâtında, Sosyal Sigortalar Kurumu Müfettişliğinde,

Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü Ticaret Şefliğinde, Ticaret Bakanlığı Kontrolörük görevlerinde bulunmuştur.

26.6.1957 tarihinde Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğünde Müfettiş olarak göreve başlamış daha sonra Baş Müfettişliğe yükselmiştir. 21.8.1968 tarihinde Et ve Balık Kurumu Balıkçılık Müessesesi Müdürlüğüne atanmış ve vefat ettiği 1.8.1975 tarihine kadar aynı görevi başarı ile yürütmüştür.

Balıkçılık Müessesesi Müdürlüğü süresince Balıkçılarla sık sık görüşmeler yap-

miş, Türkiye Balıkçılığına yararlı olmak için çaba sarfetmiştir. Bazı mevsimlerde çok bol avlanan ancak av mevsiminde tamamının nakli ve derhal tüketimi mümkün olmayan balıkların değerlendirilebilmesi için Trabzon Balık Yağı ve Unu Fabrikasının üretiminin arttırılmasında, yıllardır dondurulamıyacağı düşünülen hamsi balığının dondurulmasını ve ihracını sağlamış, Fatsada bir Balık Kombinasi kurulması Trabzon Balık Yağı Unu Fabrikasının yenilenmesi ve tevsii projelerinin tahakkukunda, İstanbul civarındaki balık artıkları ve yenmeyen balıkların işlenmesi gayesi ile kurulması mutasavver tesisler için luzumlu Rume- li Feneri arsasının satın alınmasında, gerek fikirleri, gerekse teşebbüs ve işin takibi, yönlerinden önemli rol oynamıştır.

Halkın protein ihtiyacının karşılanmasında daha çok balık yiyebilmesini taze balığın yanında donmuş balığada alışmasını temin etmek ve balık mamullerinin halka tanıtılmasını, dağıtılmasını sağlamak için bütün yurttan açılmasını düşündüğü örnek balık mağazalarından ilk 4 nü Ankara ve İstanbul'da açmış, temizlenerek paket halinde dondurulmuş balıkları memleketimizde ilk def'a satışa arz ederek; çalışanların evlerinde kolayca balık yiyebilmelerini sağladığı gibi, büyük kitlelere yemek veren birlik, okul, fabrika gibi yerlerin tabldotların da balık yenilmesini mümkün kılmıştır.

Büyük bir hoşgörü ile üstüne eğildiği Müessese personelinin sosyal meseleleri

ile yakından ilgilenmiş, spor faaliyetlerinin tanzimi için Balık Spor kulübünü kurmuş ve Başkanı olduğu Balık Spor kulübü kısa zamanda, voleybol ve boks dallarında, amatör kulüpler arasında önemli bir yer almıştır.

Türkiye'de Balıkçılık alanında yayın yapan tek dergi «Balık ve Balıkçılık» dergisinin Editörlüğünü yaptığı devrede gelişmesini ve bu suretle gerek içeride gerek dışarıda balıkçılığımızla ilgili haber ve sorunların duyulmasını sağlamıştır.

Büyük ümitlerle bağlı olduğu Türkiye balık sanayiinin kurulması ile ilgili projelerden memleketimiz ekonomisine değerli katkısı olacak Fatsa Kombinasi ve Trabzon Balık Yağı Unu Fabrikası projelerinin kabul ve tatbikatına başladığını gören Orhan Karaatanın ömrü maalesef, bu tesislerin işletmeye açılışına kadar sürmemiş ve genç yaşında aramızdan ayrılmıştır.

İş hayatında, çalıştığı Müessesenin menfaatlerini daima ön planda tutmakla birlikte; işçi, memur bütün personelinin en küçük meseleleri ile dahi yakından ilgilenerek örnek bir idareci olan Orhan Karaata, kendisini tanıyan herkesin derin sevgi ve saygısını kazanmış bir insandı.

Balık ve Balıkçılık dergimiz, Müessesemizin kıymetli Müdürü, eşsiz insan ORHAN KARAATA'nın ölümü dolayısı ile kederli ailesi ve bütün arkadaşlarına baş sağlığı dileyerek acılarına iştirak eder, merhuma Allahtan mağfiret diler.

BALIK VE BALIKÇILIK

ET ve BALIK KURUMU
BALIKÇILIK MÜESSESESİ

Yurt içi ve Yurt dışı Piyasalara

- TAZE - DONMUŞ BALIK
- BALIK YAĞI - BALIK UNU

Perakende Satış Mağazalarında

- TAZE BALIK
- TEMİZLENMİŞ PAKETLENMİŞ DONMUŞ BALIK
- BALIK MAMÜLLERİ

SATIŞLARI YAPMAKTADIR

**Soğuk Depolarımız Halkımızın
Hizmetindedir**

Satış Mağazaları

ANKARA : SIHHİYE — KAVAKLIDERE

İSTANBUL : KADIKÖY — PANGALTI

KARADENİZ HAMSI STOKLARIMIZDA YAPILAN MİKTAR TESPİTİ ÇALIŞMALARI

1972 yılı Mart ve Mayıs aylarında, Türkiye denizlerini geliştirme projesi programı içinde ve UNDP/FAO uzmanlarının liderliğinde, Karadeniz'e Marmaranın Kuzey kesimlerini de içine alan, 20 şer günlük 2 eko survey yapıldı.

Bu surveylerin gayesi, Karadeniz'de bol miktarda olduğu ve avcılığının yapıldığı söylenen Hamsi ve İstavrit balıklarının, sahillerimizin hangi bölgelerinde ne derinliklerde, sürü davranışlarını ve ne miktarlarda olduğunu saptamaktır.

Bu gayenin ışığı altında, uzmanlar, araştırmalar süresince, bu gün için gelişmiş ülkelerin ve FAO balıkçılık projelerinin devam ettiği denizlerin balık stok ölçümlerinin saptanmasında kullanılan akustik aletleri (Compact ve Scientific ekosunderler, sonar, oscilloscop, integratör, signal jenaratör attenuator voltmeter, test hidrofon electronic kaunter) ve pelajik balık (göçmen balık) stok ölçümlerinde kullanılan en modern yöntemleri kullandılar.

Bir fiil iştirak ettiğim bu sörvey çalışmalarında elde edilen ve o tarihler için geçerli olan sonuçlar aşağıdaki gibidir.

1 — 21 Mart/8 Nisan tarihleri arasında ve İstanbul boğazından Ordu'ya kadar olan eko survey sırasında Hamsi, Sinop'un Batısından Ordu'ya kadar olan sa-

(1) Hamsi ve İstavrit balığı miktarının bölgelere göre dağılışı gösteren Harita. (Faruk Kara. IV. Bilim Kongresi 5 - 8 Kasım 1973 Ankara)

Faruk KARA

Biyolog.

Hidrobiyoloji Araştırma Enstitüsü

hiller boyunca mükemmel bir yayılım gösterdi. Bu yayılımın sahilten uzaklığı genellikle 2 - 3 mil mesafede, ve balık 40 - 70 metre derinlikler arasında saptandı. Balık gündüzün dibe çok yakın ve büyük sürüler halinde kaydedildi. Ay'ın karanlık olduğu gecelerde, bu sürülerin satha kadar yükseldiği saptandı (1).

2 — 4 bini aşkın Hamsi örneği üzerinde yapılan biyolojik gözlemler sonucu balığın boyunun 7 - 14,5 cm. ler arasında değiştiği, ortalama boyunun 12 cm. ve ağırlığının 16. gram geldiği ölçüldü. Avlanan ve üzerinde çalışma yapılan Hamsi örneklerine göre, Stokun % 15'i 1 - 2 yaş, % 65'i 3 yaş ve geri kalanlarında 4 yaş grubunu teşkil ettikleri saptandı. Yine, stokun % 20 sini oluşturan 13 cm. ve daha büyük boy grubu Hamsilerde kurt (nemetod) tesbit edildi. Biz, balık biyolojisi açısından bu tür kurtlu balıkları tabi ölüme terk edilmiş stok olarak kabul ederiz.

3 — Bu araştırma sonunda, (26 - 31 Mart) akustik aletler tarafından kaydedilen Hamsinin stok miktarı yaklaşık olarak 1 milyon tondur. Bu stokun Sinoptan Ordu'ya kadar olan yayılım miktarı bölgelere göre aşağıdaki gibidir.

Sinop: 269 bin T. Samsun: 383 bin Ton
Ünye - Fatsa: 303 bin Ton Ordu: 35 bin Ton.

4 — 24 Nisan/7 Mayıs tarihleri arasında, Kuzey Marmara'dan —Hopaya kadar olan akustik survey sırasında, hiçbir Hamsi sürüsü kaydedilemedi. Bununla beraber Samsun'un 30 - 35 mil açıklarında Sonarla saptanan ve suyun yüzeyine çok yakın seyir eden balık sürülerinin, Karadeniz açığına göç eden Hamsi sürüleri olacağı kanıtlandı.

5 — Bu ikinci sörvey boyunca yoğun İstavrit balığı kaydedildi. Kaydedilen bu İstavrit sürüleri sahile oldukça yakın olup, Kuzey Marmara'dan — Hopa'ya kadar çeşitli yoğunluklarda bulundu. Sörvey boyunca, Kuzey Marmara'da dahil, ölçülen İstavrit balığının stok miktarı 0.6 milyon ton kadardı. 5 bini aşkın İstavrit örneği üzerinde sürdürülen çalışmalarda, balığın boyunun 7 - 16,5 cm. ortalama boyunun 11.5 cm. ve ağırlığının ise 18. gr. olduğu ölçüldü. Avlanan ve üzerinde biyolojik çalışma yapılan İstavrit örneklerine göre, Stok un % 1'i 1 yaş % 23'ü 2 yaş, ve % 76' sınında 3 yaş grubunda olduğu saptandı.

6 — Eğer bu araştırmalar Hamsi av mevsimi başlarında (Kasım) yapılabilmiş olsaydı şüphesiz, o sene için hesaplanan Hamsi stokları hakkındaki bilgimiz daha sıhhatli olacaktı.

7 — Literatüre göre Hamsinin hayat periyodu 4 sene olarak bilinmekte. Bu nedenle, balığın stok gücü 3 - 4 yaş gruplarına dayanmaktadır.

8 — Sörvey sırasında, zaman zaman çalışma sahamız içinde Hamsi avlayan gırgır motorlarını saydık. Fatsa açıklarında sayılan gırgır motorlarının 30 un üzerinde, Samsunda 25 - 30 civarında, Sinopta ise bu motorların 3 - 5 adet olduğunu kaydettik. Balık av sahalarının birbirine yakınlığı nedeniyle, gırgır teknelerinin yalnız kendi av sahaları içinde kalmayıp, balığın daha yoğun av verdiği sahalarla aynı gün içinde gidebiliyordu. Yine Samsun'un balık komisyoncularından edindiğimiz bilgilere göre, Hopa'dan Sinop'a kadar olan sahalar içinde aktif olarak av yapan 65 adet gırgır

teknesinin mevcut olduğu ve bu teknelerin normal av şartlarında bir geçelik av gücünün 40 - 60 ton arasında değiştiği ifade edildi.

9 — Yine bu bölge balıkçılarına göre, Hamsi ve İstavridin bol olarak avlandığı aylarda, balığın pazar bulamayıp kokuştugu ve denize döküldüğü ve bu nedenle çoğu kez bir çok balıkçı takımlarının satabilecek oldukları kadar av yaptıkları ifade edildi.

Düşünceler:

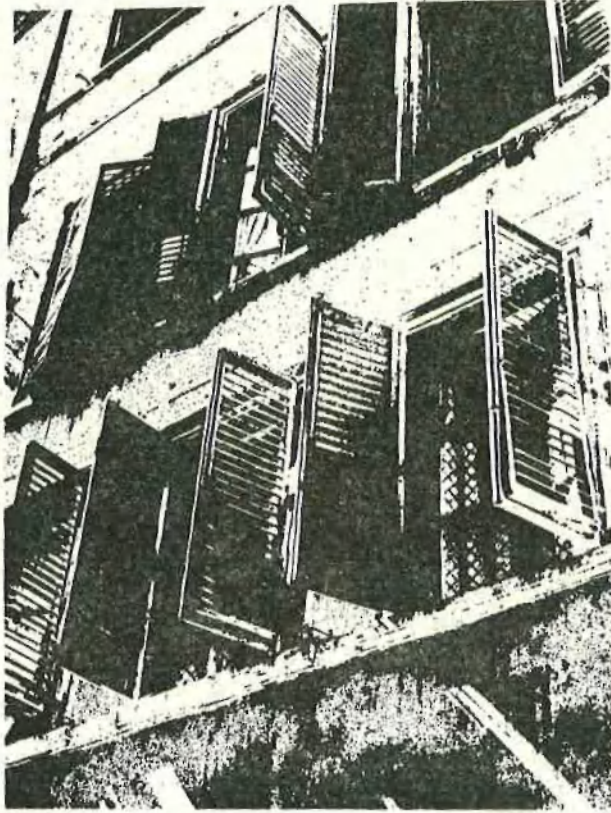
1 — Denizde ortam şartları çeşitli etkenlere bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Böyle bir ortamda yapılan 40 günlük balık stok araştırması verilerine dayanarak balık endüstrisi için geniş çaplı yatırımlara girişmek sakıncalı olabilir. Ancak, bu tip sörveyler, yetişkin kalifiye elemanların (Balık biyologları, araştırma operatörleri, balıkçılık teknologları v.b) önderliğinde sene içinde ve balığın sularımızdaki avlanma tarihleri arasında, çok kere ve çağın teknik yöntem ve aletleriyle 3 - 5 sene devamlı ve senelik program ve plân çerçevesi içinde araştırılırsa, elde edilecek neticeler için ön görülecek yatırımlar için herhalde bir kez araştırma ile elde edilen neticelerden çok daha sıhhatli olacaktır.

2 — Sahillerimizin hemen her bölgesinde ve mevsimde bol olarak bulunan İstavrit balığı, genellikle kış aylarında, sahillerimize çok yaklaşmakta ve yoğun sürüler teşkil etmektedir. Kış aylarında suyun soğuması nedeniyle, vücut aktivitesi bir hayli yavaşlıyan bu balığın avcılığında kolay olmaktadır. Ne varki, balığın büyüme ve et stok hızı çok yavaş olmaktadır. (2 - 3 yaşlarındaki İstavridin boy ortalaması 13 cm. ağırlığı 18 - 20 gr.) Balığın avlanabilir olan bu yaş gruplarındaki gerek küçüklüğü ve gerekse kılçıklı oluşu, pazarlanmasını zorlaştırmaktadır. Eğer bu balığın gereken avcılığı balık unu sanayine kaydırılırsa, avcılık ekonomik bir düzeye kavuşturulabilir.

3 — 2 - 4 Nisan tarihleri arasında, Sinop'dan Ünye'ye kadar olan körfez ve sahillerde ölçülen Hamsi 276 bin ton olarak saptandı. 1/Daha öncede belirtildiği gibi, popülasyonun % 20 si nemetodlu (kurt) olup, biyolojik açıdan tabii ölüme terk edilmiş. Ve yine, 3 - 4 yaş grup Hamsiler popülasyonuna % 85 ini teşkil ediyordu. 1 Nisan tarihli olan Hamsi av yasağı, bu stoktan yeteri kadar av yapılmasını önledi. Oysaki, büyük bir kısmı nemetodlu ve mak-

populasyondan fazla av yapılmasının hiç simum yaş sınırlarına erişmiş olan bu tür bir sakıncası yoktur. Bu nedenle bu tür balıklar için, av yasağı konmadan önce, popülasyonun biyolojisi, kompozisyonu ve ortamın hidrografik özellikleri ve bunun popülasyonla olan ilgisi araştırılmalı ve şartlara göre, av yasağı zamanının belirlenmesi, gerek avcılık ve gerekse ekonomik açıdan daha bilinçli olacaktır.

TALİHİNİZ DAİMA AÇIK OLSUN!

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

TRABZON BALIKHANESİNDE RASTLANAN BAZI BALIK PARAZİTLERİ ÜZERİNDE ARAŞTIRMALAR

— III —

Alkol, Sarımsak, Soğan ve Kabak Çekirdeği Ekstraktlarının tesiri

Arif Baysal Ayten Kırmızı -
Ahmet Karagüzel

Parazitlere karşı halk arasında eskiden beri kabak çekirdeği, soğan ve sarımsak ilâç olarak kullanılır. Onun için bu böcün maddelerinin istavrit ve mezgıt solucanları üzerine olan etkileri araştırılmıştır. 20 gr Kabak çekirdeği 50 cc lik saf su içinde ezilmiş, 24 saat bekletilerek kabak çekirdeği ekstraktı elde edilmiştir. 20 gr kuru soğan başı 50 cc saf su içinde ezilmiş ve 24. saat bekletilmek suretiyle soğan ekstraktı elde edilmiştir. 20 gr sarımsak 50 cc lik saf su içinde ezilmiş 24. saat bekletilerek sarımsak ekstraktı elde edilmiştir. Bundan sonra gerek istavrit ve gerekse mezgıt parazitlere bu ekstraktların deniz suyu ile hazırlanmış 1/5 ve 1/10 oranındaki karışımlara getirilmiş ve bundan önceki yayınlarda olduğu gibi yaşama süreleri ve bu aradaki davranışları incelenmiştir. Normal olarak çok az hareketli olan parazitlerin davranışları değişik ortamda değişiklik göstermiştir. Yaşama süreleri de değişik olmuştur (Tablo i). Sarımsağın her iki yoğunluğunda da her iki parazit türü ancak 15 dakika yaşayabilmışlerdir. Yaşama süreleri soğanın 1/5 yoğunluğundaki karışımında 6 gün, 1/10 karışımında ise istavrit parazitleri 11, mezgıt parazitleri 26 gün yaşayabilmışlerdir. Kabak çekirdeği ekstraktı içinde de yaşama süreleri hemen hemen soğaninkine eşittir.

Literatüre göre Sarımsak yağı son derece kuvvetli bir insektisittir. Bundan başka kuvvetli bir antimikrobia, antiprotozoal ve antihelmintik hassaları da vardır (Li-

İSTAVRIT		Yaşama Süresi (Gün)	MEZGİT		Yaşama Süresi (Gün)
ORTAMLAR	ORTAMLAR		ORTAMLAR	ORTAMLAR	
KABAK EKTRACT	Kabak 1 cc Deniz Suyu 4 cc	7	Kabak 1 cc Deniz Suyu 4 cc		7
	Kabak 0,5 cc Deniz Suyu 4,5 cc	20	Kabak 0,5 cc Deniz Suyu 4,5 cc		26
SOĞAN EKTRACT	Soğan 1 cc Deniz Suyu 4 cc	6	Soğan 1 cc Deniz Suyu 4 cc		6
	Soğan 0,5 cc Deniz Suyu 4,5 cc	11	Soğan 0,5 cc Deniz Suyu 4,5 cc		26
SARIMSAC EKTRACT	Sarımsak 1 cc Deniz Suyu 4 cc	15 (dok)	Sarımsak 1 cc Deniz Suyu 4 cc		15 (dok)
	Sarımsak 0,5 cc Deniz Suyu 4,5 cc	15 (dok)	Sarımsak 0,5 cc Deniz Suyu 4,5 cc		15 (dok)

TABLO : I

teratür için bak. Kachappillil C. George and Jacob Eapen). Buna göre yukardaki buluşumuzla literatür bilgisi birbirine uymaktadır.

Balıkla birlikte çok kullanılan bir madde de alkoldür. Onun için deneylerimizde

Alkol dere- cesi	Istavrit yaşama suresi	Mezgit yaşama suresi
% 5	3 Gün	4 Gün
% 10	60 sn.	50 dak.
% 15	35 sn.	15 dak.
% 20	25 sn.	1 dak.
% 25	20 sn.	25 sn.
% 30	15 sn.	20 sn.
% 35	13 sn.	15 sn.
% 40	10 sn.	13 sn.
% 45	4 sn.	5 sn.
% 50	3 sn.	4 sn.
% 55	2 sn.	2 sn.
% 60	1 sn.	2 sn.

TABLO: II.

alkolün deniz suyu ile hazırlanmış değişik yoğunlukları içine gerek istavrit ve gerekse mezgit parazitleri konmuşlardır (Tablo II). Bu deneylerde bundan öncekiler gibi 23 derecelik bir ısıda yapılmışlardır.

Alkolün % 5 lik oranında her iki parazit çeşidi de 3 gün ile 4 gün yaşamışlardır. Artan alkol yüzdesi ile parazitlerin yaşama süresi hızla düşmüştür. Mesela, % 10 luk alkolde istavrit parazitleri ancak 60 saniye buna karşılık mezgit parazitleri 50 dakika yaşamışlardır. Genellikle % 10 alkol kolayca alınabilen ve tahammül edilebilen bir miktardır. Buna göre parazitli olduğundan şüphe edinilen bir balığın yenmesi esnasında hafif bir alkol alınması pişme esnasında her nasılsa canlı kalabilecek bir paraziti öldürebilecektir. Bilindiği gibi alkol her çeşit canlı maddeyi öldürmekte kullanılan bir maddedir.

Tabloya bir göz atılması istavrit parazitlerinin mezgit parazitlerine nazaran alkole karşı daha hassas olduklarını ortaya çıkarmaktadır.

REFERANS

- Kachappillil C. Georgen and Jacob Eapen: 1973 Mode of Action of Garlic Oil - Effect on Oxidative Phosphorylation in Hepatic Mitochondria of Mice.
Biochemical Pharmacology Cilt 23, Sayfa 931 - 936

Dünyanın her yerindeki muhabirleri
Yurdun dört köşesindeki şubeleriyle
Dahili ve harici bütün bankacılık işlerinizde

TİB reklamı

POLUSYON (Kirlenme) ve BALIK

Polusyon tarifinin, temas, tatma, koku, görme ve işitme gibi beş duygu ile ilgili bulunduğunun düşünülmesinde fayda bulunmaktadır. Bu gibi duyguların hepsi dikkate alınmamakla beraber, bu duygulardan koku, görme ve işitme ile ilgilenmek mümkündür. Fena balık kokusu, denizin gürültüsü ve deniz kenarlarında çöp olarak atılan balık artıkları bu gibi duygularla ilgili problemlerdir.

Bu gibi problemler, halihazırda bulunanları bölgeleri olumsuz bakımdan etkilemektedir ve bu gibi problemlerin önümüzdeki bir iki yıl içinde incelenmesi ve halledilmesi zorunlu bulunmaktadır. Bu gibi problemlerin bazıları teknolojiden faydalanmak suretiyle çözümlenmesi olağandır. Bunların asgari olarak sınırlandırılması da veya tamamıyla bertaraf edilmesi de bazı pratik yolların kullanılması ile mümkün olabilir.

Havanın kirlenmesi is, kurum ve koku veya kokusuz buhar şeklinde ya da deniz kenarlarında balık kokularının etrafa yayılması şeklinde olabilmektedir. Balık Sanayii hava polusyon (kirlenmesi) problemi ile paraleldir. Bir çoklarının zihninde, balıkçılık tabiri; hoş olmayan balık kokusu bir arada düşünülmektedir. Bu düşünce balık sanayii bölgeleri içinde olumsuz yönden de dikkate alınabilir. Endüstride işlenen taze balığın kokusu hoştur, fena koku bilindiği üzere bozulmuş ve eskimiş balıktan meydana gelmektedir. Balık normal olarak sahilde tutulmakta ve genellikle sahil bölgelerinde işlenmektedir. Turizme müsait sahil bölgeleri önem kazandıkça, mahali otoriteler fena ve hoş olmayan balık kokularına karşı daha az tahammül ve daha şiddetli etki göstermektedirler.

Haydar SÖZER

Şef Muavini
EBK Balıkçılık Mües
Ticaret Servisi

Balık kokusu; daha ziyade, balık av gemileri, balıkhaneler, tersane bölgeleri, tersane tesisleri, kullanılmakta bulunan nakliye sistemleri ve balık elden geçirme işletmeleri ve soğuk depolar ve balık unu fabrikaları ile ilgili bir problemdir.

Balık unu fabrikalarında meydana gelen balık kokusu özel bir durum göstermektedir. Diğer gösterilen tesislerde işaret edilen kokunun menbâ doğrudan doğruya bozuk kokmuş balıktır.

Temizliğe makul bir şekilde riayet; tersahane ve balıkhaneye civarında balıkların bozulmamaya terk edilmesi meselesi üzerinde faydalı bir etkiye bulunacaktır. Fakat bu gibi tesislerin korunması, bunların planlaştırılıp inşaat safhalarına geçişinden itibaren başlanacaktır. Bu şu demektir ki, temizliğe balık, gemi anbarlarından balık ambalaj sandıklarına, balık işleme tesislerine intikal edinceye kadar riayet edilecektir. Balıkçılıkla ilgili teçhizatın planlaştırılıp, imalatına kadar geçen devresinde temizlik zihniyeti daima ön safhada tutulacaktır. Kolaylıkla temizlenir ve balığın bozulmasına mani olacak teçhizat ve tesis seçilecek ve imal edilecektir.

Deterjanlar kullanılırken, yapılacak iş için en doğrusu ve uygunu olanın seçilmesi de önemli faktörlerden biridir. Özellikle, balık zerrelere kolaylıkla toplanabileceği küçük delikli apareyerin temizlenmesinde yüksek basınçlı su püskürtücüleri ile birlikte diğer temizleme cihazları çok yararlıdır.

Temizlik için çok miktarda su kullanılması da nazara itibare alınacak önemli bir problemde temizlik için kullanılacak suyun veya deniz suyunun kirlenmesidir (polusyon).

Genellikle bu gibi problemin tek çözümü yolu, hijendir.

Balıkthane civarında yaşayan veya çalışanlar muhtemelen balık kokusuna alışkanlığı öğrenmiş olabilirler, fakat balık kokularına tolerans Liman Bölgesinden mesafe ile azalmaktadır. Balık İşleme Tesislerinden yayılan koku daha fena olabilmekte ve balık kokuları daha geniş bir bölgeyi kaplamakta ve havayı kirlletmektedir.

Balık unu ile ilgili problemler; balıkların kurutulması ile meydana gelen koku çok fazladır ve kurutma safhasında civardaki hava esasından balık kokusu ile bulaşmıştır. (Havada mevcut maddelerin bazıları, hava gazının koku yapması için eser olarak kullanılan çok fena kokulu maddelere kimyasal olarak benzemektedirler.)

Bu gibi maddeler göründükleri şekilde sağlığınıza zararlı olmamakla beraber, yaşıntımızı tatsız bir hale getirmektedir.

Balıkunu imalatı ile ilgili olarak, bugün Dünyada balık unu işlemlerinin çoğunu kokusuz yapılması problemi üzerinde toplanmıştır. Buna tam çözüm bulmamakla beraber, bugünlerde koku hoşnutsuzluğunu ortadan kaldırmak için yoğun bir çalışma yapılmaktadır, başarı sağlanmaktadır. Hi-

jen, temizlik bir fabrikada çok önemli olmakla beraber, kifayetli temizlik ve hijenle birlikte, unun kurutma düzeyinde kirlenmesi havanın boru donamına girmeden evvel muameleye tabi tutulması zorunlu bulunmaktadır.

Bunun için ilk erek, istifade edilecek hava miktarında azaltma olmalıdır, bu durum koku ile ilgili problemlerin oranını en az limite indirir. Hava ısısı, bir kondasatör ile azaltıldıktan sonra, yüksek kurutma düzeyi için fazla işleme zorunlu olacağından, havanın kısmen tekrar donanımına dahil edilmesi icap edecektir. Havayı tekrar dolaştırmak suretiyle, işlenecek hava hacmi, kurutucular tarafından kullanılacak total hacmin % 10 oranında azaltılabilecektir. Kuşkusuz; tortunun, kirlenmiş hava için en etkili şekilde yakılıp kül edilmesidir.

Bu hususun realize edilmesi için, takriben havayı oldukça yüksek olan 600 - 700° C. dereceye yükselterek ısıtmak ve bu ısıda havayı kısa müddet tutmaktır. Bu şekilde mevcut bütün kokulu maddeler karbon dioksit ve su gibi kokusuz maddelere okside olmaktadır. Havayı ısıtıp, sonra hava mubadilini atmak oldukça masraflıdır.

Özetlediğimizde, balığın ve balık kokusunun hava ve deniz kirlenmesi ile yakından ilgili bulunduğu hususunun anlaşılmasıdır.

milyonluk tecrübe

Geçen yılın sonlarında
milyonuncu buzdolabını
üretti Arçelik.

Bir milyon yuvada başarıyla
verdiği bir sınavı... büyük
kitlelerin şaşmaz güvenini
simgeleyen ve şimdi daha da
aşılan bu dev sayıyla,
hem satışta hem de kalitede
değişmez bir önder olduğunu
bir kez daha ortaya koydu.
Buzdolabı yapımında milyonu
aşmış olması bir raslantı
değildir Arçelik'in. O,
küçük bir atelye olmadığını,
buzdolabı gibi yapımı
çok dikkat ve özen isteyen
bir cihazı hiç bir zaman
baştan savma biçimde değil,
azami titizlikle üretme
çabasında olduğunu, en iyiyi
elde etmek için malzemenin
en iyisini kullanmaktan
kaçınmadığını daha yıllar önce
kanıtlamıştı. Bugün vardığı
nokta, işte bu ileri hizmet
anlayışının bir sonucudur.

Bilinçle yaratıp usta elleriyle
biçimlendirdiği, uzun yılların
tecrübesiyle pekiştirdiği
kalitesinin bir sonucudur.
Ulusal endüstri açısından
çok önemli bir aşamayı
belirleyen bu mutlu olay,
üstün kaliteli bir konfor aracını
en hesaplı şekilde büyük
kitlelere mal etmek amacıyla
olan yaratıcı Türk zekâsının,
Türk emeğinin kıvanç veren
bir sonucudur.
Şimdi, Arçelik'le
ikinci milyona doğru!

ARÇELİK

Genel Satıcıları:

BEKO Ticareti A.Ş.

Tel.: 49 00 39

BURİA Makina Ticareti

ve Yatırım A.Ş.

Tel.: 46 52 00

AMATÖR BALIKÇI — AMATÖR BALIKÇILIK

Sıtkı ÜNER

Amatör balıkçıyı „Su Ürünleri Tüzüğü-
nün 7 inci maddesi, münhasıran spor ama-
cıyla ve olta ile avcılık yapan kişi olarak
belirtiyor. Profesyonel balıkçılar ise, ama-
tör balıkçıları keyifçi diye isimlendiriyor.
Başka bir tarifi de, spor, merak ve eğlen-
mek için ticarî bir gaye gütmeyerek balık
avlayan kimseye denir. Bir de konunun mi-
zah tarafı var. Bir mizah yazarı, olta ve
amatör balıkçıların tarifini yaparken, bir
ucunda arasıra bir balık öteki ucunda ek-
seriya bir alık olarak karikatürize etmiş.
Bu mizah yazarı, hiç şüphe yok; Ömründe
balık tutmamış bir adam. Dolayısıyla bil-
meden ve mizah ile ilgisi bulunmayan bir
müşahedesini doğru olarak anlatmış. Evet;
denizin türlü renkler taşıyan derinliklerin-
de, esrarlı sürprizler saklayan, bağrından
menevişler, erguvan pırıltıları çelik mav-
ileri içinde oynak canlı bir varlık beklemek.
Bunu yakalayabilmek için o canlıya da bir
şans tanıyarak mücadele etmek. Hayatın
mihneti, üzüntüleri ve yorgunluklarıyla do-
lu bir kafayı alık olarak, başka bir deyimle,
hiç bir şeyi umursamıyarak, düşünmeyerek
mavi suların dinlendirici serinliklerine tes-
lim edebilmek. Bunu yapabilen şanslı in-
sanların mutluluğunu alay ediyorum sana-
rak ne güzel tarif etmiş şakacı yazar.

Amatör balıkçı, yalnız et ihtiyacı için
avlanmaz. O, tabiatı seven, tabiatın güzel-
liklerinden, nimetlerinden yararlanan in-
sandır. Rüzgârın, suyun, akşamın, gurubun,
tan yerinin, mehtabın ve mehtabın deniz
üzerinde, kâh altın kâh gümüş renkli pırıl-
tılarının hazzını duyan kişidir. Bundan baş-
ka mehtabın her saatinde türlü renklere
bürünen kıyıların efsanevî güzelliklerini
doya doya seyreden bir bahtiyardır.

Bugün şehirlerin hava kirlenmesi önem-
li bir problem haline gelmiştir. Motorlu
vasıtaların ekzos borularından çıkardıkları
karbondioksit, fabrika, kalorifer, soba
bacalarından çıkan boğucu dumanların te-
sirinden, bir müddet için de olsa, uzak ka-
lan amatörler, denizin tozsuz, arasıra kar-
puz ve iyot kokan temiz havasını ciğerle-
rine doldurarak sıhhatlerini kazanan mut-
lu kimselerdir.

Bundan başka amatör balıkçı avcılık
yaparken, bilmeden türlü vücut hareketiyle
mükemmel bir idman yapar.. Kürek çekmek
de iyi bir spor'dur. Velhasıl amatör balıkçı
yalnız balık tutmakla kalmaz. Temiz havada
her türlü düşünceden uzak kalarak dimağı
ve ruhî yorgunluğunu gidermiş olur.

Amatör balıkçılık bütün ülkelerde yay-
gın haldedir. Özellikle Birleşik Amerika'da
çok yüksek seviyeye ulaşmıştır. Her yıl 18
milyon insan eğlence maksadıyla balık
tutmak için ruhsat tezkeresi alır. Ayrıca
ruhsatsız olarak avlananların sayısı 10 mil-
yonu aşmaktadır. Kanada da ve Avrupa ül-
kelerinde ve uzak şarkta çok rağbet gör-
mektedir.

Yurdumuzda da amatör balıkçılık bir
hayli ilerleme yapmıştır. Şunu hemen işaret
edeyim. Bizde parakete hariç, bütün olta
takımlarıyla balık avcılığı, ruhsata tâbi de-
ğildir. Avcılık için sahillerimiz, denizleri-
mizin durumu, ırmak ve göllerimiz çok mü-
saittir.

Akdeniz, Ege Denizi, Marmara ve Ka-
radeniz'de girinti ve çıkıntılılarıyla 7200 ki-
lometreyi bulan sahillerimizi çevreleyen

sularımızda, diğer denizlere kıyasen çok lezzetli ve nefis balıklarımız bulunur. Ayrıca göl ve ırmaklarımızda da kıymetli balıklarımız vardır. Bu imtiyazı bize coğrafi durumumuz sağlamıştır. Yurdumuza gelip balık ve diğer deniz ürünlerinden yiyen yabancılar veya yurt dışında başka denizlerin balıklarını yiyen soydaşlarımız, aradaki büyük lezzet farkını her vesile ile anlatmaktadır.

Marmara, Boğazlar ve Karadeniz'deki balıkların lezzet ve nefaseti ilk çağlarda bile meşhur idi. Bu hususu büyük filozof Aristo, coğrafyacı Strabon, Romalı tabiat âlimi Pilini eserlerinde belirtmişlerdir. Romalıların uzun yıllar devam eden refah ve sefahat devirlerinde, zenginleri, Marmara, Karadeniz ve Boğazlarda avlanan balıklardan seçtiklerini, yelkenli gemilerinin, l'var başka bir deyimle havuz vazifesi gören deniz suyu ile dolu anbarlarında, diri diri Roma'ya kadar getirtirlermiş. Tert'p ettikleri şöenlerde, bütün ihtişamıyla sofraya gelen çeşitli balıklar, istakozlar, pavuryalar, ev sahibi için iftihar vesilesi olurmuş.

Balık diğer etler kadar besleyicidir. Çocukları zekâ ve vücut bakımından çabuk inkişaf ettirir. Kemiklerini kuvvetlendirir. Bol miktarda A ve D vitaminlerini taşır. Ayrıca B vitamini de bulunur. Seks ihtiyacını da kamçılıdığı söylenir. Uzun ömür sağladığı da bir vaki'dir. Nitekim, havası temiz olan sahil kentlerinde, ilçe, buçak ve köylerinde, balık avlayarak geçinenler arasında uzun ömürlü ihtiyarlara çok rastlanır. Amatör balıkçılar daima taze balık yerler. Bu herkese nasip olmaz, ancak kendilerine bir tavsiyede bulunacağım. Balık diri diri kesilip, yâni bir nevi kurban edilip, bol su ile yıkanarak, kanı tamamen giderildikten sonra ayıklanırsa, normalden iki üç misli lezzet kazanır.

Sahillerimizin amatör balıkçılığa çok elverişli olduğunu işaret etmiştik. Şimdi naylondan yapılmakta olan takımlar, eskisine göre daha avcı oluyor. Eskiden oltalar at kuyruğu kılından yapılır. beden, köstek,

çaparı, 30 santim boyunda misinadan birbirine düğümle eklenmek suretiyle hazırlanırdı Sağam ve mukavemetli olmazdı. O devirlerde balık, şimdikine göre çok olmasına rağmen, bu sebepten amatör balıkçı. İnkişaf edememişti. Bugün ise, amatörler naylon takımlar sayesinde gün geçtikçe çoğalmaktadır. Profesyonellere bile çok vakit üstün gelmektedirler.

Şimdi olta takımları konusuna gelelim.

Oltta ile avcılık yapan amatör balıkçı, balığa çıkarken mevsimine göre her gün avlayacağı balıklara mahsus olta takımlarını ve yedeklerini bir muhafaza içinde götürür. Bu mahfazaya olta kutusu denir. Olta kutusu ufak bir sandık biçimindedir. Tahtadan yapılmıştır. Üç gözden, yani üç kattan ibarettir. Birinci ve ikinci katlar bölmelere ayrılmıştır. Alt kat bölmesiz olur. Alt kata çaparı defteri, büyük boyda oltalar, seğırtme zokaları, bedenler, kaşıklar konur. Birinci ve ikinci katlara küçük çapta oltalar, yemli zokalar lüzumlu diğer araçlar yerleştirilir. Güneş, yağmur, kar, rutubet deniz suyu gibi dış tesirlerden korunması için olta kutularını boyamak icabeder. Olta kutusunda olta takımları ve yedeklerinden başka yardımcı araç ve gereçler bulundurulursa, avcılık kolaylaşır. Bu araçları şöylece sıralayabiliriz.

Yem kesmeye mahsus bıçak, midye içi açmak için çakı, zoka ve iskandil gözlerini delmek için bız, zokaların oksidelerini ve balıkların zokadaki dış izlerini gidermek için çubuk şeklinde cam parçası, dikenleri zehirli balıkların vurmalarına karşı küçük bir şişe amonyak, zokaları parlatmak için ufak bir şişe içinde cıva, naylon parçalarını. ibrişimleri ve iğnelere bağlanan tüyle rin artıklarını kesmeye mahsus elışı makası, olta takımlarının hazırlanmasında, düğümlerin çekilmesi, sıkıştırılması işlemlerinde kullanılmak üzere küçük bir pens.

Bu saydıklarımızdan amonyak çok ö-

nenlidir. Dikkatsizlik neticesi veya aksi bir tesadüfle zehirli bir balık meselâ trakonya, iskorpit, varsam gibi balıklar, vurduğu takdirde, yani zehirli dikenlerinden biri ele battığı takdirde vakit geçirmeden olta kutusunda bulundurulmuş küçük şişedeki amonyaktan bir miktar, dikenin battığı ve kan çıktığı yere bir bez parçası, bez parçası bulunmazsa, şişenin ağzı kanayan yere kapatılarak sürülürse, zehir tesirsiz kalır. Özellikle zehiri çok şiddetli olan trakonya vurduğu yere amonyak sürülmediği veya hemen tedavisine baş vurulmadığı takdirde avcı, tahammül edilmez acılara düçar olur Bundan başka zehir etrafa yayılarak eli, hatta bütün kolu şişirir. Vurduğu yerin hücrelerini öldürdüğü, bazan vurduğu parmağın sinirlerini iptal ettiği, dolayısıyla sakat bıraktığı bir vakıadır. Bu sebeple amatör balıkçılar, oltalarına gelen trakonya veya iskorpite çok dikkat etmelidirler. İskorpitin zehiri trakonya kadar tehlikeli olmamakla beraber, yine acı verir. Yakalanan trakonya elle tutulmamalıdır. Sandalın içine, oltanın çekildiği yerin dışına konmalıdır. Bundan sonra sandalın basamağı veya sopa gibi bir araçla, yahut ayakla başı ezilerek öldürülmelidir. Bu işlemden sonra sol elin baş ve işaret parmaklarıyla balığın alt çenesinden sıkıca tutularak sağ elle zoka yahut köstek iğnesi dikkatle çıkarılmalıdır. İskorpit hareketsiz ve ağzı büyük bir balık olduğundan öldürülmesine lüzum kalmadan aynı usulle çıkarılmalıdır.

Amatör balıkçı, avlayacağı balıkların takımlarını ve yedeklerini daima hazır bulundurur. Avcılık dışında, fırsat bulduğu zamanlarda, takımlarını gözden geçirir. Tamirlerini yapar. Noksanlarını tamamlar. İcabı halinde yeniler. Bundan başka, balıkların av verme durumlarına göre takımlarını takviye eder. Olta takımları ile diğer araç ve gereçler, bir hayli yekûn tuttuğundan, amatör balıkçı, bunları evinde büyükçe bir kutuda veya bir yerde muhafaza eder. Ancak mevsimine göre ava elverişli takım-

larını el kutusunda hazır bulundurur ve bu kutu ile ava çıkar.

Amatör balıkçının yaz aylarının çok sıcak geçen günleri hariç, muhakkak gece ve gündüz muşamba pantolon giymesi şarttır. Ayrıca muşamba ceket de yağmur, rüzgâr ve ayazdan korunmak için lüzumludur. Gece yemciliğinde, meselâ mercan, lüfer, çinakop, kofana, palamut, torik avcılığında lüks lâmbası kullanılır. Lüks lâmbası yakamozu giderir. Sandalın içini aydınlatıldığından oltacıya kolaylık sağlar. Ayrıca karanlıkta sandalın mevcudiyetini belli ettiğinden muhtemel çapışmalara mâni olur.

Mercan, sinarit, levrek, kırlangıç gibi iri cüsseli balıkların avlanılmasında, balık sandalın içersine alınırken, çapı geniş kepçeler kullanılır. Bu tip kepçeler, curumlarında sahiller sokulan, yahut deniz yüzüne çıkan balıkları kolayca avlamaya yarar. Yine iri cüsseli balıkların sandala alınmasında kakıç da, lüzumlu araçlardan biri sayılır.

Amatör balıkçılar, olta kutularında, kol saati büyüklüğünde bir küçük pusula bulundurmalıdır. Marmara, Karadeniz, Ege, Denizi ve Akdeniz sahillerinde sisli havalarda bu küçük âlet sayesinde emniyetle avcılık mümkün olur. Bundan başka avcılık esnasında birdenbire bastıran sis veya kar tipisi karşısında yön tayin ederek sahile kolayca ulaşmak olanağı bulunur.

Amatör balıkçı, olta takımlarından başka yem konusunda da bilgili olmalıdır. Balık yemleri sun'î ve tabii olmak üzere iki kısma ayrılır. Sun'î yemler muhtelif tipte ve büyüklükte seğırtme zokaları, yünlü zokalar ile yine büyüklü küçüklü kaşıklardır. Çapari de sun'î yemlerden sayılır. Denizde görünüşü, yem olmaya elverişli küçük boyda balık sürüsünü andırdığından bir çok balıkların iştahını çeker. Dipte yatan veya gezen pisi, kalkan, kaya, kefal barbunya tekir gibi balıklar istisna edilirse diğer her çeşit balıkları kolayca avlar. Başlıca avladığı balıklar, uskumru, kolyoz, palamut torik, lüfer, kofana, çinakop sadalya ile tir-

si'dir. Ayrıca trakonya, kırlangıç, hani gibi balıklar da çapariye atlar. Çapariler avlayacağı balığın çinsine göre hazırlanır.

Tabii yemlere gelince, oltacılıkta kullanılan tabii yemler, muhtelif cins balık, bazı balıkların iç organları, karides, deniz kurdu midye, ekmek hamuru mürekkep balığı ile sulina'dır. Deniz hıyarından da yem yapılabilir. Bu yemler zokaların, kösteklerin, bedenlerin ucundaki iğnelere çeşitli usullerle, bütün veya parça halinde takılır. Bütün olarak takılan balıklar torik'ten çaçaya kadar muhtelif cins ve iri-liktedir. Bunları şöylece sıralayabiliriz.

Orkinoz oltası iğnesine Torik, zindandelen, yani küçük boyda torik, palamut, kofana, Sinarit avlamaya mahsus, dip sürütmesi oltasındaki beden iğnesine, diri olmak şartıyla, küçük boyda iskorpit, hani, gelincik, barbunya, kolyoz, uskumru gibi balıklardır. Levrek oltasına aterina, karides, gelincik, ispari. Yemli torik zokasına, istavrit, iri kraça, uskumru, istrongilos, sardalya, hamsi, yemli palamut zokasına, istavrit, kraça, aterina, çamuka: çaça, hamsi. Yemli lüfer zokasına, aterina, çamuka, kraça, hamsi.

Yukarda belirttiğimiz vechile bunlar oltaya bütün olarak takılır.

Birde akyem vardır. Bunlar az çok beyaz derili balıklardır. Başlıcaları, izmarit, istrongilos, istavrit, uskumru, kolyoz, zargana, çınakop, palamut gibi balıklardır. Bu balıklar köstek yahut zokaların ucundaki iğnelere yaprak veya parça halinde takılır.

Amatör balıkçının sevdiği, zevk aldığı avlardan biri de, geceleri yapılan Lüfer avcılığıdır. Avlanma usulünü anlatalım.

Güneş batmadan evvel av yerine gidilir. Muşamba pantolon giyilir. Bir taraftan beş altı tane yem yaprak halinde kesilip hazırlanır. Diğer taraftan lüks lambası yakılır. Küpeşteye yerleştirilir. Yemi zokaya dikkatle takmalıdır. Bozuk takılmış yeme, lüfer seyrek olduğu hallerde rağbet etmez. Zoka sağ ele, yem sol ele alınır. Zokanın

iğnesi, yaprak yemin kuyruk tarafından batırılıp, döndürülür. Bu işlem iki defa tekrarlanır. Sülük gibi uzamış vaziyette zokaya tesbit olunur. Sandal av yerinde, suların akış durumuna göre düzeltilir. Olta denize bırakılır. Dip bulunduktan sonra, bir metre kadar yukarı alınarak balığın gelmesi beklenir. Arada, sırada olta ufak el hareketleriyle oynatılarak tahrikine çalışılır. Avcılık esnasında, suların akışına uyularak, oltanın dâima dikey durması sağlanır. Şayet avcılık Karadeniz yahutta Marmara sahillerinin kürekle durulamayacak bölgelerinde yapılıyorsa, demir üstünde durmak, yani sandalı demirlemek lazımdır. Lüfer zokadaki yemi, torik ve palamut gibi birden ağzına alıp yutmaya çalışmaz. Keskin dişleriyle parçalayarak yemek ister. Bu sebeple zokaya geldiğinde hemen çalınmamalıdır. (Çalınma oltayı kol hareketiyle 40-50 santim kadar sür'atle yukarı çekmektir) İki üç saniyelik bir zaman zarfında vukua gelecek ikinci ve üçüncü ısırtışlarına dikkat edilip derhal çalınmalıdır. Böylece balığın yakalanması sağlanır. Biraz gecikmek balığın zokayı aşırmasına sebebiyet verir. Aşıрма, zokayı ağzının içersine tamamen alıp, solungaç kapağı arasından çıkarmasıdır. Böyle hallerde beden balığın dişleri arasında kalacağından, kopar, kesilir.

Tutulan balığı çabuk çekmek icabeder. Yavaş çekilirse, yukarı fırlayıp oltanın boşluğundan yararlanarak silkelenir. Zokayı ağzından atar. Bundan başka dipten itibaren deniz yüzüne kadar olan mesafede kaçamazsa, ikinci bir şans olarak, sudan çıkar çıkmaz, zokayı ağzından yine silkeleyerek atmaya hazırlanır. Tecrübeli amatör, buna imkân vermeyerek atik davranıp lüferi içeri alır. Lüfer sandala alınınca, mütemadiyen oynayıp, silkeleniğinden, çok vakit iğneden kurtulur. Çekilmiş oltanın üzerine düşer. Çırpındığından oltayı dolaştırır. Ayrıca bir kaç yerinden keser. Bundan dolayı lüfer içeri alınınca sol elin yardımıyla, oyluk arasına sıkıştırılarak ha-

reketsiz hale getirilir. Bundan sonra rahatça zokadan çıkarılır. Bu işlem esnasında parmakların balığın dişlerine değmesine özellikle dikkat edilir. Ufak bir ihmal, ısırılan yerlerden dakikalarca kan akmasına sebep olur. Avlanan balık bir gaz tenekesine veya yerli livara konur. Zokadaki yem artıkları çıkarılarak taze yem takılır. Avcılığa devam edilir.

Oltaya atlayan lüfer üç, beş kulaç çekildikten sonra, bir fırsatını bulup kaçabilir. Böyle hallerde, boş kalan olta çekilmeyip balığın kaçtığı yerde durdurulur. Zokadaki yemden parça kalmış ise, tutulan balığın ağzından kopacak yem parçasını kapmak üzere, onu takibe geçmiş olan arkadaşlarından biri, zokaya atlar. Bu sayede kaçan balığın yerine başka birini yakalamak mümkün olur.

Avcılık esnasında lüfer, bâzen lüks lambasının etkisiyle, yahut kendisine yem olmaya elverişli balıkların, deniz yüzüne doğru kabarması sebebiyle onları izleyerek orta sulara yükselir. Bu itibarla avcılığa başladıktan sonra ara sıra orta suları yoklamak faydalı olur.

Lüferin kanal bölgesinde yattığı, yani barındığı zamanlarda kıyılara yanlamadığı veya akşam üstü yanlayıp, tekrar kanala çekildiği olur. Böyle hallerde balığı kanal eteklerinde, yahut kanalın biraz üstünde avlamak çaresine bakılır. Kanalda yatmakta olan lüfer, yakamoz aldıktan sonra biraz yükselerek, deniz yüzünden itibaren 18-20 kulaçlık derinliklerde oyalanır. Bu durumdan istifade edilerek olta kolaçlanıp aynı seviyeye indirilir. Böylece avcılık yapılır.

DUNKER+RUH

**Bütün
dünyada
kullanılan
fırın**

**TÜRK DEMİR DÖKÜM
FABRİKALARI A.Ş.**

Silâhtar - İstanbul

BALIK ÜRÜNLERİMİZ VE BİZLERE DÜŞEN GÖREV

İbrahim Bilge

Amatörler ve profesyonel balıkçılar için balık avı, geçen yıllara oranla bu yıl daha verimli oluyor.

Mercan, Levrek, Karagöz ve benzeri dip balıkları henüz göz doldurucu olmakla beraber gene de oltacılar memnundurlar...

Son aylarda adeta bol avlanan sarı kanat, çinekop ve kolyozlar amatörleri çok oyaladı.

Dip seyirtmesiyle Boğazda yakalanan bir miktar torikle Marmaradaki koylarda gırgırlarla avlanan palamutlar yalnız amatörler değil, balıkçılara da ümit ışığı yakıtı.

Yaz başlangıcında zaman zaman Yunus sürüleri gördük. Yıllardır böyle bir görüntüye hasret kalmıştık.

Gene bahar sonlarında Gemlik körfezinde Armutluya gittiğimiz zaman pek çok uskumru venosu hatta koleridyeyi çaparı ile avlamıştık.

Bu yıl bilhassa kolyoz avcılığı pek verimli oldu. Marmara ve Boğazda uzatma ağlarla çapariler bol balık aldı. Çıkışta bol avlanan kolyozların inişte iyi av vereceği muhakkaktır.

Uskumru balığı henüz nazlı ise de önümüzdeki yıllarda onun periyodunun da istenen yüksekliğe ulaşacağı ümit edilmektedir.

Son yıllarda kıyı sularımızda bulamadığımız kefallar görünmeye başladı. Mayıs sonlarında Kaş kıyılarında çok iri kefal avladık. Oturtma olta ile levrek, karagöz al-

dık. Bir kaç senedir bazı belirli yataklar dışında oltalarımıza takılmayan iri kırlangıçlar da arasına yakalanmaya başladı.

Bahar ve yaz aylarında Marmara ve Boğazda çinekop balığı güzel av verdi. Karadenize çok miktarda çıkan çinekopların inişte lüfer olarak avlanacağı muhakkak...

Palamut ve toriğin ekim ve kasım aylarında iyi av vereceğini usta ve tecrübeli balıkçılar söylemektedirler.

Amatörlere ve usta balıkçılara ümit veren bu gelişmeleri acaba nasıl bir çözüme bağlamalıdır? Su Ürünleri Kanununun uygulanmasından sonra sıkı tutulan trawlin azalmasının bir hediyesi midir? Yoksa daha başka etkenler de var mıdır?

Trawl'la ilgisi olmayan bazı pelâjik balıkların bir kaç yıl yokluktan sonra tekrar meydana çıkmalarının sebepleri nelerdir? Bunun üzerinde ehemmiyetle durmak lâzımdır.

Altı yıldır günü gününe tuttuğumuz balık takvimi sonucu edindiğimiz bilgilere dayanarak bu yıl göze çarpan kıpırdanmaları başlıca üç esasa bağlamak isteriz:

1 — Balık ürününde yıllardır inip çıktığını tesbit ettiğimiz periyot grafiğinin bazı balıklarda yükselmeye başlaması,

2 — Maalesef kontrolünü tam yapamadığımız trawl'ın önlenmesi sonucu dip balıklarının yataklarına dönmesi, sığ sularda çekilemeyen trawldan kurtulan balık yu-

...e büyük katkıda bulun-
...cılığın gide gide azalır hale

...amlarının üzerinde durdukları
...zı olaylar vardır. Herhangi bir ü-
...dan yıla gide gide azalır. Sonra her
...raz çoğalarak veriminin üst noktasına
...aşır.

Hani yedi sene kıtlık, yedi sene bolluk
gibi...

Kötü avlanmalar, zamansız avcılık, hat-
tâ kırgın olaylarına rağmen gene de her-
hangi bir balık çeşidinin azaldıktan sonra
tekrar yıldan yıla çoğalmaya başladığı he-
men herkes tarafından hatırlanabilir.

Bilhassa pelajik balıklardan torik, pa-
lamut, kofana ve luferin böyle bir periyot
yükselişine girdikleri kanısındayız. Ayrıca
bu yıl kırgın olmayışının ürünün artışında
bir faktör olduğu düşünülebilir.

Su ürünleri kanun ve genelgelerinde
sonra trawlin uluorta çekilişinin önlenme-
sinin genellikle dip balıklarının artış gös-
termesinde büyük rolü olmuştur. Trawl ya-
sağının sıkı tutulmasının balık ürünümü-
zün geleceği için bir emniyet supapı oldu-
ğu muhakkaktır.

Yirmi binden iki yüz bine kadar yumur-
ta bırakan bir çok değerli balıkların pelâ-
jik olan yumurtalarının, sığ sularda çekilen
trawl'lar yüzünden nasıl imha edildiği ra-
hatlıkla düşünülebilir.

Deniz dibini bir buldozer gibi çiğne-
yen trawl ağının tor dibinde sıkışan yavru
balıklarla taş ve moloz arasında parçala-
nan büyük balıkların kürek kürek nasıl de-
nize atıldığı kolayca hesaplanabilir. Her
trawl ağındaki balığın en az üçte ikisi tek-
rar ölü olarak denize atılır.

Açık denizlerde, orta sularda çekilme-
si çok yerinde olan trawlin kıyılara yakın
çekilmemesi için bazı Akdeniz devletleri-
nin trawla elverişli meralara hurda otomo-
bil, karkas bina iskeletleri, hurda gemiler
serpelemesi boşuna değildir.

Nisan sonundan Ağustos sonuna ka-
dar devlet makamlarına teslim edilecek
trawl takımlarının acaba kaç tanesi teslim
edilmiştir. Ege denizindeki karasularımız
üç mil dahi değilken buradaki trawl tek-
neleri neden musadere edilmez?

Devlet İstatistik Genel Müdürlüğünün
1972 bildirisine göre Türkiye'de mevcut
116 trawl teknesinin 97 adedi Karadeniz-
de, 17 adedi Marmarada, 2 tanesi de Ak-
denizde imiş. Akdenizde iki trawl teknesi
olmasına imkân var mıdır? Ege Denizinde-
kilere ne demeli? Ben şahsen yalnız Bod-
rumda 4-5 tekne gördüğümü çok iyi hatırla-
rım. Bu yanlış beyanın tetkik edilmesi
yerinde olmaz mı? Marmarada Trawl tek-
nesi nasıl olur?

İstatistikte beyan edildiğine göre 116
teknenin takım sayısı 203, parça sayısı 516
olduğuna göre istatistiğe girmeyen tekne-
lerin sayısı ve takımları acaba ne kadar-
dır?

İşte sizlere korkunç bir tablo...

Bombacılığa gelince: İtiraf etmek ge-
reki ki gerek kıyılarımızda gerek içsuları-
mızda yapılan bombacılık gün geçtikçe a-
zalmaktadır. Bomba kullananların ellerini,
kollarını hatta hayatlarını kaybedişleri bun-
ları görenleri düşündürmektedir.

Ayrıca bombacılık yoluyla bulundukla-
rı kıyılardan kaçan balıkların bir daha oraya
dönmeişleri de bu işi meslek edinenleri
aç bırakacak kadar korkunç hale gelmek-
tedir.

Bombacılık konusunun önlenmesinin
bir yolu da herhangi bir bombacılıktan el ve
kol kopma olayını idari makamlar bir ihbar
telâkki etmeli, kovuşturma yapmalı, hatıra
ve merhamete yer vermemelidir.

Çok ilgi çekici bir spor olan denizaltı
balık avcılığının bizde henüz bir düzene gir-
mediğini de bu arada söyleyebiliriz.

Bu tür avcılığı bir spor kabul ederek
çalışanların dışında sorumsuzca tüfek kul-
lananların yanısıra elinde dinamit patlaya-
bilecek balık adamlar bizi düşündürmeli-
dir.

Sonuç:

Tüm devlet yasakları, genellikle ilgili olduğu konunun geleceği düşünülerek ortaya konur. Su ürünleri Kanunu ve ek genelgeleri de deniz ve içsularımızdaki su ürünlerimizin bakımı, üremesi, istihsalin çoğaltılması ve memleket ekonomisine katkısı düşünülerek düzenlenmiştir.

Vatandaşa bu yasalara uyması ve hürmet etmesi beklenir. Yasakların kontrolünü de gene vatandaşlardan ister. Yoksa her deniz girintisine, her kaya başına bir jandarma koymaya imkân yoktur.

Hal böyle iken yasaların boşluklarından yararlanan kimselere verilecek cezalar gene devlet tarafından ele alınır. Meselâ ele alınacak tedbirlerin başında bazı balıkların korunması gelmelidir.

Kılıç balığı ve yunus avcılığı bir kaç sene yasaklanmalıdır. Üçsüz bucaksız Şimal Buz Denizlerinde balina avcılığı rahatlıkla önlenirken biz Marmarada, Karadenizin kıyı sularında canavarca kılıç avcılığının neden mani olamıyoruz?

Yunus balığı avlayan tekneler bellidir. Mahalli memurlar bunları bilirler. Yakalanan yunusların yağlarının çıkarıldığı yerler bile bellidir. Bu yüzden avcılığı önlemek çok kolaydır.

Karadenize dökülen üç büyük nehrimize giren Mersin balıklarını bu yıl gırgırlarla yakaladık. Son neşredilen genelgedeki yasağa rağmen bu balıkları, bazı soğuk hava depoları rahatlıkla kabul ettiler. Balıkhanelerde muamele gördü.

Dünyanın en pahalı havyarını veren Mersin balığı neslinin tükenmesini istemi-

yorsak bir kaç sene avlanmayı yasaklamalıyız.

Yıllardır sürdürülen başıboş avcılık bütün sularımızda balık neslini tüketmiştir. Yurdumuzun her tarafında babadan görüldüğü şekilde iptidai ve sorumsuz avcılık yapıldığını her gidebildiğimiz yerde görmekteyiz.

Yasaları bilmeyen, bilse de tanımayan, kimseler, avlanırken yalnız kendi yaşam süresini, hırs ve menfaatlerini hesap etmektedir. Kendinden sonra gelecekleri düşünmez bile.

17 Ağustos 1975 günü yani daha bir ay evvel Trakyada alabalığı ile isim yapmış bir dereye bir serpme ile dört ağ saydım. Bu bölgede ormancı var, korucu var, dereye üç kilometre uzaklıktaki köyde muhtar var, tüm köylüler var.

Maalesef içsularımızı harabeye çeviren bu şahıslara dur diyecek kimse yok. Bir çok sebepler arasında Su ürünleri yasa ve genelgelerini uygulamakla görevli kimselerin bu genelgeleri postada aldıkları gibi rafa koyduklarını iddia edebilirim.

Demek oluyorki vatandaşı uyarmanın yanı sıra yasa ve genelgeleri uygulamakla görevli kimselerinde kurs görmeleri yerinde olacaktır.

Bu uyarı nasıl olacaktır? Kimler yapacaktır? İşin bu yönünü idareciler halletsinler. Dünyanın her tarafında yapılan uyarı şekilleri bize örnekler verebilir.

Su ürünleri kanununun trawl maddesinin sıkı uygulaması bize bu yıl balığı biraz gösterdi. İş daha sıkı tuttuğumuz takdirde artan nüfusumuza yetecek balığı rahat yakalarız. Denizlerimize ve içsularımıza yalık olmasın.

tasarruflarınızı
değerlendirmek için
size
yol gösterecek ışık

HER . YERDE . HER ZAMAN
T.C.ZİRAAT BANKASI
olacaktır.

EBK 1975/40

CALIFORNIA'DAKİ AKVARYUMLAR

Seaquarium (Deniz Akvaryumu)
ve Oceanarium (Deniz Sirkisi)

— 9 —

Sirk hayvanlarının eğitimi. :

BUBBLES ismindeki Pilot whale türü balina dünyada ilk defa canlı olarak yakalanan bir balina olup Marineland koleksiyonuna ilâve edildiği zaman bu hayvanın nasıl eğitileceği hakkında herhangi bir bilgi mevcut değildi. Seneler geçtikçe Marineland'deki bakıcıların denizdeki memeli hayvanlar hakkındaki bilgi ve tecrübeleri artmış ve bu işin tekniği öğrenilmeğe başlanmıştır. Bugün aşağı meydanadaki özel tankta program dahilinde bir seri gösteriler yapan balina ve yunusların her hareketi yiyecekleri birkaç balık mukabilinde temin edilmektedir. Bütün memeli hayvanlar yiyecekleri balıklar için sıçrar, yarış eder, ve kendilerinden istenilen hareketi kavramağa çalışırlar. Marineland de eğitim sistemi mükâfalandırma usulüne dayanmaktadır. Hayvana bir el hareketiyle veya ıslıkla kumanda edilir ve gösteriler mutad sırası üzerinden başlar, bakıcının çaldığı bir ıslıkla hayvan yem almak için harekete geçer, ıslık daima kumanda vasıtası olarak kullanılmakta ve balık ise daima mükâfatlandırılmayı beklemektedir. Balina ve yunuslar çok zeki yaratıklar olduklarından bunların eğitimi yine çok zeki olmalarına rağmen SEA LİON (Deniz aslanı) ve diğer fok balığı türlerine nazaran daha kolaydır.

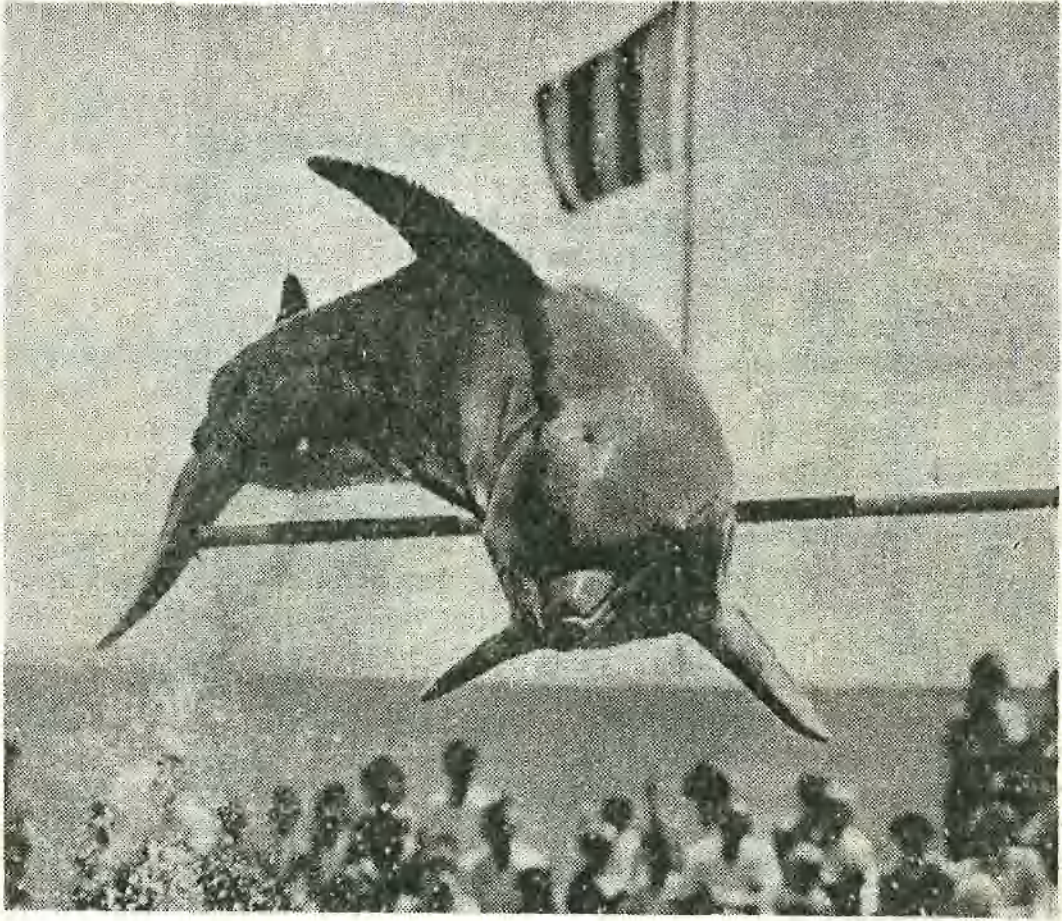
Marineland de bulunan yunus türleri bu hayvanların son derecede yüksek olan konuşma ve sonar sistemi ile mevki bulma kabiliyetleri dikkat nazarına alınarak

Şeref KARAPINAR
Emekli Koramiral

sureti mahsusada yetiştirilmekte ve terbiye edilmektedir. İlk defa KETTY ismindeki bir yunus balığı gözleri kapatılarak Echo (aksiseda) usulü ile çalıştırılmış ve başarı sağlanmıştır O tarihtenberi yunuslara ıslık ve şapırtı sesi ile emir verilmekte ve istenilen hareketler yaptırılmaktadır. Bugün Marinelandin en büyük sahne artistleri Yunuslardır. Bu hayvanlar yumuşak huylu, meraklı ve oyun sever olduklarından bunları beslenmek üzere sudan dışarıya sıçratmak ve diğer bütün oyunları yapacak şekilde yetiştirmek mümkün olmaktadır.

Araştırma ve geliştirme:

Marineland, diğer yönü ile devlet sektörü ve ilgili teşekküllerle işbirliği yaparak denizdeki hayvanların gelişmesi, beslenmesi, bakımı üremesi ve nesli tükenmek üzere olan spesilerin korunması, idamesi vesaire gibi konularda kendi personeli ile ilmi araştırmalar da yapmaktadır. Bu meyanda Marineland de dünyaya gelen yavru hayvanların bakımı ve gelişmesi için de birtakım usuller düşünülmekte ve tatbik edilmektedir. 400 libre ağırlıktaki koca bir SEA BASS (levrek) balığı elle nasıl beslenir nasıl razı edilir, aslında kolay bir iş değildir. Zira büyük cüsseli balıklar üç dört ay müddetle hiç bir şey yemeden yaşayabilmektedirler. Yine bakıcılar aslında çok sinirli bir hayvan olan dev cüsseli bir

BOTTLE — NOSE DOLPHIN

türü bir Yunus Balığı yüksek atlarken

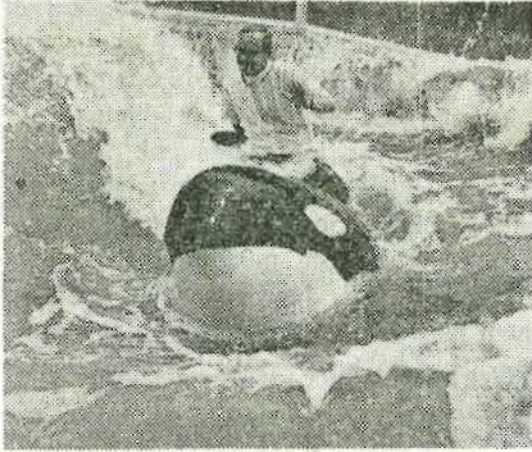
ahtapotun beslenmesi hususunda teknik bilgilerini devamlı olarak inkişaf ettirmektedirler.

Evvelcede bahsettiğimiz gibi Marine-land de Yunus balıklarının Sonar sesleri tesbit edilmiştir. Yunusların tiz sesler çıkararak aksi sedası ile istikamet bulma hassaları yeni yeni buluşlara konu olmuştur. Son Vietnam harplerinde Amerikan deniz kuvvetleri sureti mahsusada eğitilmiş altı büyük yunus balığını savaşta kullanmış ve yunuslar CAMRAH körfezinde Amerikan hava üssünü denizden gelecek komonist balık adamların sabotajına karşı

korumuşlardır. Bu balıklar radyo sinyalleri vasıtasıyla üsleriyle haberleşmişlerdir. Amerikan savunma bakanlığı yaptığı resmi açıklamada yunus balıklarının denizaltı haberalma araştırmaları için Vietnamda gönderildiklerini bildirmişlerdir. Vietnamdaki yetkililer ise yunus balıklarının çeşitli sualtı cihazlarıyla ve bazı özel silahlarla donatıldıklarını ve hayvanların bunları büyük bir yetki ve maharetle kullandıklarını bildirmişlerdir. Uzun süre su altında kalabilen çok derinlere dalabilen ve deniz altında kolaylıkla yönlerini bulabilen yunusların deniz harbi casusluk hizmetlerinde de

kullanıldıkları söylenmektedir. Düşman deniz kuvvetlerinin denizaltı hareketini incelemekte, mayın tarlalarının yerlerini bularak bunları tesbit ettirmekte ve düşman balık adamları ile mücadele etmekte fevkalade yararlı olmaktadır. Bu görevleri esnasında vücutlarına bağlanan bir mini verici cihaz vasıtasıyla muhabere temin edilebilmektedir.

Balina ve Yunusların da karadaki hayvanlar gibi vücutlarının suya ihtiyacı vardır. Bu hayvanların okyanuslarda yaşarken deniz suyu içtikleri konusu Marineland'de çözülmüş sorunlardanır. Bunların bazıları deniz suyunu bir seferde büyük miktarda yutmak suretiyle bazıları ise ufak yudumlar halinde devamlı almak suretiyle içmektedirler.

KILLER WHALE (Katil Balina)
Bakıcısını sırtında gezdiriyor

Oceanarium, balina ve yunusların muhaceretleri konusunda araştırmalar yapan Birleşik Amerika deniz kuvvetlerine bu konuda da yardım etmektedir. Yine Marineland araştırmacıları Amerikadan Japonya ve Avustralyaya kadar uzanan dünyanın yarı boyuna yakın uzunluktaki Büyük Okyanusta yaşayan balıklar üzerinde incelemeler yapmakta ve iktisadi değeri olan balıkları özellikle tesbit ederek bunlar üzerinde-

ki araştırmalarını genişletmektedir. Mesele ton balığı familyasından: BONİTO (palamut) balıklarının üremeleri, göçleri, beslenmeleri gibi hususlar üzerinde bilgiler sağlayarak ilerde insan beslenmesinde gıda maddelerinin artırılmasında yararlı olabilecek bu balıklar üzerine şimdiden dik-kati çekmektedir.

Romatizma (Rheumatism), Damar sertliği (Arteriosclerosis) vesaire gibi önemli hastalıkların tedavisi, insan vücudundaki organ nakli ameliyatları vesaire gibi tıp sahasındaki gelişmeler Marineland'in araştırmalarında ayrıca yer almaktadır. Dünya yüzündeki bütün hayatın menşini teşkil eden deniz, bugüne kadar saklı kalan sırlarını yavaş yavaş bu araştırmacılara ifşa etmekte ve Marinelandin personali tarafından çalıştırılmakta olan tam teçhizatlı büyük labratuvarlar her zaman deniz biyolojisi üzerinde çalışan bilimlerin ve teknik elemanların ilmi araştırmalarına arz ve tahsis edilmektedir.

Marineland Of The Pacific, de

yaşayan hayvanlar:

Marineland, evvelcede söylediğimiz gibi denizde yaşayan canlılar bakımından oldukça zengin bir koleksiyona sahiptir. Geziler esnasında tesbit edebildiğim balıkları Sanfrancisco'daki STEINHART AQUARIUM gezisinden bahsederken oradaki balıklarla birlikte yazmıştım. Şimdi ise yalnız denizde yaşayan hayvanlar hakkında kısaca izahat vermeğe çalışacağım,

Köpek balıkları:

Marinelandin tanklarında çeşitli köpek balığı türleri yaşamaktadır. Bunlardan zararsız olanlar, binlerce balığın bulunduğu büyük tankta onlarla bir arada yaşamakta tehlikeli olanlar ise köpek balıklarına mahsus özel tankta bulunmaktadır.

Bilindiği gibi köpek balıkları biçimi veya üstten yassılaşmış olmak üzere iki ana sınıfa ayrılırlar. Heriki nevinde pelajik veya dipte yaşayan türleri vardır. Bütün köpek balıklarının karakteristik vasıf-

ları kırıkta iskeletli olmaları, ağızlarının burun kısmının (rostrum) altında bulunması, çok sayıdaki galsamalarının başın gerisinde, yanlarda bulunması vesaire gibi özellikleri bulunmasındadır. Büyük bir kısmı yavrularını doğurarak dünyaya getirir fakat emzirmezler. Üremek için çiftleşirler. Birkısım köpek balıkları ise yumurtlarlar. Bunların yumurtaları genellikle parşömen bir kese içinde bulurur. Kadim Yunanistanda bazı köpek balığı türlerinin rüşeyminin bulunduğu bu keseler (Deniz kızı çantası) adı verilmiştir. Bu keselerden kuluçka müddeti sonunda tam teşekkül etmiş köpek balığı yavruları çıkmakta ve derhal yüzmektedirler. Marineland'deki büyük tankın zeminindeki kumlar üstünde acaip görünümlü mahruti biçimde boz renkli kenarları saçaklı ve deriden yapılmış hissini veren 10 santimetre kadar boyda bu keseler görülmektedir ki bunlar BULLHEAD SHARK türü köpek balığı yumurtaları imiş

Tesbit edebildiğim bazı köpek balıkları şunlardır:

HORN SHARK familya — Heterodontidae (Heterodontus francisci).

Büyük tank içinde diğer balıklarla birarada yaşayan bu köpek balığı dip balığı olup bu ismi almasına sebep sırt yüzgecinin önünde boynuzu andıran iki büyük diken bulunmasıdır. Bazı ergin fertlerde bu dikenler bir buçuk kadem boya ulaşmasına rağmen zehirsiz olduklarından tehlikeli değildir. Bu balıklar Kaliforniya körfezinde çok bulunur 4 kademe kadar boyu olur. Rengi kurşuni olup üzerinde koyu benekler vardır 500 kadem derinliklere kadar sahil sularında yaşarlar.

LEOPARD SHARK familya — Carcharinidae (Triakis semifasciata)

Kaliforniya sahillerindeki sığ sularda yaşayan koyu gri renkli üzerinde siyah çizgi ve benekleriyle güzel görünümlü bir dip balığıdır 5 - 6 kadem boya ulaşabilirler. Tamamiyle zararsız olup bilhassa insanlara

katiyen saldırmazlar. Bu köpek balıklarında Büyük tankta diğer balıklarla bir arada yaşamaktadır.

FİLETAİL CAT SHARK familya — SCYLLIORHINIDAE (Parmaturus Xaniurus)

Kaliforniya körfezi açıklarındaki banklarda yaşayan zarif görünümlü bir dip balığıdır. En fazla 2 kadem boyda olur 600 metreye kadar derinliklerde yaşar. Rengi kahve rengi olup üzerinde siyah benekleri vardır. Balıkla beslenir. Eti lezzetli ve makbuldür. Trawlle avlanır. Bu balığa OCEAN CATFISH de denilmektedir.

BLUE SHARK familya (Carcharhinidae) (Prienace glauca)

Tehlikeli köpek balıklarındandır. Kaliforniya sahillerindeki derin sularda bulunur. Bütün dünya denizlerinde tropik sularda yaşamaktadır 10 - 12 kadem boya ve 2000 libre ağırlığa ulaşırlar. Rengi sırtta parlak koyu mavi olduğundan mavi köpek balığı ismi verilmiştir. Marinelanddeki özel tankta bulunmaktadır.

SHOVELHOSE GÜTARFİSH familya — Rhinobatidae (Rhinobatos productus)

Kaliforniya körfezinde çok bulunan 50 kademe kadar sığ sularda yaşayan dip balığıdır. Fazla derin sulara gitmez çamura gömülerek uzun müddet yatan tenbel bir balıktır. Dip hayvanlarıyla beslenir. Rengi kahverengimsi gri üzerine açık lekidir 5 kadem boya ve 40 libre ağırlığa ulaşır.

Vatoz cinsi (RAY) yassı köpek balıklarının ekseri türlerinde kuyruk dibinde şiddetli zehir taşıyan dikenler bulunmaktadır. Bunlardan dikkatle sakınmak icap eder. Bütün bu hayvanlar genellikle istridye nevinden dip hayvanlarıyla beslenir ve bunların kabuklarını ağızlarında çocukların kabak çekirdeği yemeleri gibi rahatca kırabilirler. Bunlardan Marineland tanklarında tesbit edebildiğim birkaç örnek veriyorum

SPOTTED EAGLE RAY familya — Myliobatidae

Kaliforniya körfezinin sıcak suları içinde yaşayan bizdeki Fulya balıklarının

akrabası olan bir balıktır. Bunlarda köpek balıklarının tehlikeli olmayan yassı türlerindenidir. Görünüşleri korkunç olmasına rağmen zararsız hayvanlardır. Kanatları arasındaki genişlik 5 kadem kadar olup ağırlıkları 200 libreyi tecavüz etmektedir. Denizin içinde pelajik olarak yaşar ve geniş kanatlarını açarak yüzerken uçuyormuş gibi görünürler.

BAT RAY familya — Myliobatididae (Myliobatis californica)

Aynı familyadan aynı boy ve ağırlıkta balıklardır. 150 kadem derinliğe kadar pelajik olarak yaşarlar. Renkleri koyu kahverengi, zeytuni veya siyah olur. Karınları beyazdır. Sıçan kuyruğuna benzeyen kuyruklarının dibinde uzun ve sert dikenleri vardır. Bu dikenler zehir guddeleriyle teçhiz edilmiş olup dikkatsiz yüzücülerin vücutlarında ve özellikle ayaklarında çok ızdırıp veren derin ve vahim yaralar açılmasına sebep olurlar.

ROUND STINGRAY Familya — Dasyatididae (Urolophus Halleri)

Yassı köpek balıklarının en ufak türüdür. Erginleri ancak 20 pus boya ulaşabilir. Bütün STINGRAY türleri gibi kuyruk dipplerinde taşıdıkları zehirli iğneleriyle yüzücüler için tehlike teşkil ederler. Ancak ağırlarının şiddetli olmasına rağmen Kaliforniya sularındaki fertlerin açtığı yaralar öldürücü derecede tehlikeli değildir. 70 kadem kadar derinliklerde yaşar Rengi sırtta kahverengi yanlarda ve altta sarı der.

SAWFISH Familya — PRISTIDAE (Pristis pectinatus)

Bu balıklara SAW RAY de denir. Bu

balığın burun kemiği yassı bir süngü gibi uzamış olup kenarları tıpkı bir destere gibi iki taraflı dişlerle doludur. Rengi sırtta kurşuni kahverengi, karında sarımsı gridir. En fazla büyüyen destere balığı türüdür. 23 kadem boya ve 1000 libre ağırlığa ulaşanları görülmüştür. Dünya denizlerinde 6 spesi tesbit edilmiştir. Bizdede Destere balığı adıyla (Pristis antiquorum) türü Ege ve Akdenizde yaşamaktadır. Tropik ve ılık denizlerin sahil kısımlarında dip ve dibe yakın yerlerde yaşarlar. Dip balıkları ve hayvanlarıyla beslenirler. Yavrularını doğurarak dünyaya getirirler Eti yenir ve makbuldür. Korkunç görünüşüne ve desteresinin tehdidine rağmen munis hayvanlardır. Mutlaka elle beslenmek istediklerinden hergün bir dalgıç 5 libre pelajik balıkla suya dalarak bu hayvanları beslemektedirler.

REMORA Familya — Echeneididae (Remora remora)

Bu balıklar köpek balığı olmayıp büyük köpek balıklarının bazılarının kanatlarında yapışmış sallanan siyah renkli lüfer büyüklüğünde parazit balıklardır. Bu balıklar başının üzerinde bulunan bir emici disk vasıtasıyla köpek balıklarına yapışmış olup ondan ayrılmaz ve onun avını parçaladığı sırada ağzından dökülen artıkları yiyerek beslenirler.

Dünyanın bütün sıcak denizlerinde bulunurlar. En fazla 34 pus boyunda olurlar. Renkleri siyah veya koyu kahverengidir. Gemilere ve deniz kaplumbağalarının da yapışırlar. Bu familyaya mensup SUCKERFISH adı ile bilinen birçok türler vardır.

(Devam edecek)

TEKEL

YEPYENİ BİRASIYLA
HUZURUNUZDA

**BESLER
SERİNLETİR
NEŞE VERİR**

EBK 1975/41

AKDENİZ BALIKÇILIK GENEL KONSEYİ ON İKİNCİ TOPLANTISI

— III —

Şadan BARLAS

Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin 11 - 14 Mart 1974 tarihlerinde Varna'da yaptığı Onikinci genel kurul toplantısı ile bağlantılı olarak aynı kentte 7 - 9 mart 1974 tarihleri arasında yapılan Akdeniz Balık Kaynaklarının Rasyonel İşletiminin Yaratıldığı İktisadî Sorunlar Sempozyum'u hakkındaki rapor ile aynı kentte 13 - 14 mart 1974 tarihlerinde Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi Balıkçılık İstatistikleri Çalışma Grubu ile Kaynakları Değerlendirme ve İşletme Çalışma Grubunun yaptıkları özel ortak toplantı hakkındaki rapor aşağıda derc edilmiştir.

A. AKDENİZ BALIK KAYNAKLARININ RASYONEL İŞLETİMİNİN YARATTIĞI İKTİSADİ SORUNLAR SEMPOZYUM'U HAKKINDAKİ RAPOR

GİRİŞ

1. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin Akdeniz Balık Kaynaklarının Rasyonel İşletiminin Yaratıldığı İktisadî Sorunlar Sempozyum'u Bulgaristan'ın Varna kentinde 7 - 9 mart 1974 tarihleri arasında onbir üye devletin temsilcileri ve iki uluslararası örgütün gözlemcilerinin katılışı ile yapıldı.

2. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi Başkanı Z. Ben Mustapha Sempozyum'u açtı, Sempozyum'a başkan seçilen Kıbrıs Balıkçılık İdaresi Müdürü A. Demetropoulos'u takdim etti.

3. Aşağıdaki gündem kabul edildi:
 - Sempozyum'un açılışı.
 - Gündemin kabulü ve Sempozyum'un organizasyonu.
 - 1985'e dek üye ülkelerde balıkçılığı kalkındırma perspektivleri.

- Üye ülkelerde balıkçılığı kalkındırma plânları ve politikaları.
- Akdeniz ile Karadenizdeki halihazır amanejman tedbirlerinin incelenmesi.
- Balık kaynaklarının daha rasyonel bir işletiminin ticarî veçheleri.
- Raporun kabulü.

4. Gündemde yer alan konular, her biri için müzakere yönetmeni tâyin edilen dört oturumda görüşüldü. Yönetmenlerin isimleri aşağıda gösterilmiştir:

P. Adam — 1985'e dek üye ülkelerde balıkçılığı kalkındırma perspektivleri.

Z. Ben Mustapha — Üye ülkelerde balıkçılığı kalkındırma plânları ve politikaları.

G. Bombace — Akdeniz ile Karadenizdeki halihazır amanejman tedbirlerinin incelenmesi.

R. Bolopion — Balık kaynaklarının daha rasyonel bir işletiminin ticarî veçheleri.

I. 1985'e DEK ÜYE ÜLKELERDE BALIKÇILIĞI KALKINDIRMA PERSPEKTİVLERİ

5. Gündemin bu maddesine ilişkin olarak hazırlanan belge sunulurken, Sekretarya Sempozyum'a katılanların dikkatini Akdeniz ile Karadeniz ülkelerinde balık üretiminin artışının arz ettiği durumun seyrine çekti. İç sulardan elde edilen üretim dahil Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi üyesi ülkelerin avları 1960 - 70 döneminde bir milyon tondan fazla artış göstermiştir, fa-

kat artış oranı yavaşlamıştır. Bu dönemin ilk yarısında yüzde 5.1 olan artış ortalaması ikinci yarıda 2.1'e inmiştir. Akdeniz dışındaki sulardan yapılan avlardaki azalış, bilhassa şu son yıllarda ciddiye arz etmiştir. Aykırı şekilde ve bu genel yönsemenin tersine, Akdeniz ile Karadenizin üretimi söz konusu dönemin başına oranla sonuna doğru daha seri artış göstermiştir. Bununla beraber mezkûr üretim o dönemde üye devletlerin karaya çıkardıkları toplam avların takriben sadece yüzde 20 sini teşkil etmiştir.

6. Bölgedeki talep, insan başına tüketim miktarının azalmıyacağı kabul edilerek, 1985'e doğru 500.000 tonluk munzam bir üretime ihtiyaç gösterecek olan demografik baskı karşısında artabilir. Bununla beraber, aynı zamanda, bölgedeki iktisadi kalkınma da ve gelirlerde artıştan ötürü söz konusu tüketimde yükseliş beklenebilir. Tüketim gelecek on yıllık dönemin ortasına doğru insan başına 14.5 kilograma erişebilir. Bu da halihazır rakkama oranla 1.8 milyon tonluk munzam bir üretimi gerektirmektedir. Bu taleplerin mukayesesinde, ikmalleri şimdi sadece Akdeniz ile Karadenizin sularının işletimine dayanan ülkelerin ihtiyaçlarını bazı hallerde karşılayabilecek olan üretim artışlarına bu iki denizin dayanabilmesine rağmen Akdeniz ülkelerinin munzam av olanakları oldukça sınırlıdır. Akdenizden başka sulardaki kaynaklara müracaat eden ülkelerin geleceği şüpheli gibi görünüyor.

7. Akdeniz ile Karadenizin potansiyel avlarının hesaplanması üzerinde önemli bir müzakere yapıldı. Özellikle pelajik cinsler olmak üzere konstant üretimi bir milyon tona kadar çıkarmak için bir olanakın mevcut bulunduğu gibi görünüyor. Bulgar ve Romen balıkçılığının Karadenizdeki pelajik cinslerin avına az iştiraki, başlıca pelajik stokların Romen ve Bulgar kıyıları boyunca kışlamadıkları ve bu ülkelerdeki balıkçıların mezkûr stoklara kısa dönemler zarfında eriştikleri nedeniyle izah edilmek

tedir. Keza şu husus kayd edildi ki, mezkûr avın mevsimsel mahiyeti ve bunun yarattığı pazarlama ile işleme sorunları söz konusu stokların işletimini kolaylaştırmaya yardım etmemektedirler. Bununla beraber Sempozyum genellikle şunu kabul ettiği, pelajik balıkçılığın yükseltilmesi sorununun işletmenin sağladığı ürünlerin tüketiminin teşvik edilmesine dayandığını kabul etti. Bu konunun Sempozyum'un daha sonraki oturumunda müzakere edilmesi gerekirdi. Bununla beraber bir delegasyon bu noktada kaydı ihtirazyede bulundu ve tüketicilerin tercihinin sebebinin sadece yüksek gelir sahibi ülkelerin yararlanabilecekleri bir lüksü yansıttığını ve av olanaklarının, gerçekte, pelajik cinslerin avının gelişmesini sınırlayan etken olduklarını beyan etti.

8. Talebin genişleyen sorununa karşı koymak olanağını veren başka yöntemler görüldü. Akikültürün söz konusu sorunun tümü üzerinde bir etkisi bulunmamasına rağmen mezkûr faaliyetin arz ettiği olanaklar zikredildi. Sempozyum'un dikkati kefal balıklarının transpantasyonuna olanak verecek olan Akdenizin güney ve doğu kesimlerindeki geniş bölgelere, çekildi. Burada çözümlenmesi gereken başlıca sorunlardan bir tanesi taşıma sırasında yavru kefallerin vefiyatıdır. Keza yılan balığının, başka cins balıkların, karidesin ve yumuşakcaların kültürü için iyi perspektivler mevcuttur. Sazan balığının tatlı suda hususiyle bu cinsin altı ayda ticarî boya erişebildiği bölgenin en sıcak kesiminde yetiştirilmesi lehte olanaklar arz etmektedir.

9. Balıkçılığın gelişmesindeki iktisadi veçheler hakkındaki bir belgenin incelenmesi sırasında neden değerlerin değilde miktarların mülâhaza ve tetkik edildiği meselesi meydana kondu. Nazarı dikkat, bu hususta, kalkınmanın fiziksel bir kaynağa dayandığına celbedildi. Pelâjik cinslerin değer birimi düşük olmakla beraber mezkûr cinslerden elde edilen kazanc, az miktarlarda avlanan fakat değer birimi yüksek

olan demersal cinslerin avından sağlanan kazanca oldukça yakın olabilir. Keza, nazarı dikkat değerden bahsetmenin tehlikeli olabileceğine çekildi. Zira bu, balıkçılığın gelişmesinin besleyici veçhelerini gizleyebilir. Bununla beraber Akdenizden elde edilen avların yüksek değeri kaydedildi. Bu değer, toplam olarak, kuzey doğu Atlantik ile güney doğu Pasifik gibi daha verimli bölgelerin avlarının değerini tecavüz etmektedir. Ve Akdenizdeki balıkçılık sanayiine oranla önemli insan gücünün kullanılmasına olanak vermektedir.

II. ÜYE ÜLKELERDE BALIKÇILIĞI KALKINDIRMA PLÂNLARI VE POLİTİKALARI

10. Gündemin bu maddesi arz edilirken, Sekretarya balık av sanayiine ait hükümet yasalarının incelenmesinin genellikle başlıca şu üç politik hedefi ortaya koyduğunu beyan etti: yiyecek üretmek, ödemeler dengesini kolaylaştırmak ve özellikle istihdamda sosyo - ekonomik bir rol oynamak. Örneğin her zaman kabiliyetli hedefler olmayan azamî insan gücü istihdamına ve azamî yiyecek üretimi edinmeğe çalışıldığı vakit mezkûr politikada uyumsuzluklar mevcut olduğu kaydedildi. Bununla beraber hükümetler kendi sanayilerine sübvansyonlar, ödünç vermeler vs. ile yardım ettiği ve bazı stoklar fazla işletilmiş gözükürken av eforunu teşvik ettiği hallerde, balıkçılık politikası hususunda en ciddi uyumsuzluklar çıkabilir. O vakit bu tür bir politika israfa yol açabilir ve kendi kendini mahkûm eder.

11. Akdenize gerekli olan şey, bir rasyonelleştirme politikasıdır. Mezkûr politika sayesinde av eforu ile mevcut kaynaklar arasında bir dengenin kurulabileceği telkin. Bu, fazla işletilmiş stokları işleten ülkeler için kullanılan personel ve anaparada indirimler fakat, aynı zamanda, sanayide kalan balıkçılar için daha iyi ücretler mânasını taşır. Bir rasyonelleştirme politikası, tersine, az işletilmiş stoklar üze-

rinde av eforunu artırma olanağını gerektirir.

12. Bir çok delegasyonlar balıkçılığın kalkınmasının ve genişlemesinin kolaylaştırmak amacıyla ülkeleri tarafından yapılan yardım hakkındaki ABGK/EC/74-5 işaretli belge ile ilişkili olarak mütemmim malûmat verdiler. İsrail delegasyonu ülkende yeni gemiler ile eski gemilerin modernleştirilmesi için sırasıyla yüzde 40 ve 50 ye balığ olan sübvansyonlar ve ikrazlar verilmekte olduğunu söyledi. Buna rağmen son yıllar zarfında gemilerin sayısında artış olmadı. Bununla beraber kalkınma çabası yüksek yoğunluk yöntemleri kullanan balık kültürü üzerine bilhassa konsantre edilmiştir; İsrail hükümeti dünyadaki proteinlerin yakında azalacağına inanmaktadır ve akikültürün bu durumu düzeltecek en etkili çare olacağını ummaktadır. Akdenizin doğu ve güney kıyıları boyunca bulunan diğer ülkelerin balıkçılarının kalkındırılmasına ilişkin olumlu plânlardan bahsedildi; buna rağmen şimdiki beş yıllık kalkınma plânı süresinde üretimini iki kat artırmayı öngören Türkiye'ye gelince mezkûr gelişme daha ziyade Karadenizi ilgilendirmelidir. Fransız delegasyonu ABGK/EC/74-5 işaretli belgede ülkesi hakkında verilmiş olan malûmatın düzeltilmesi gerektiğinin kaydedilmesine Sempozyumu davet etti, çünkü sardalya balığının pazarlanması için hiçbir yardım artık yapılmamaktadır. Ayrıca Akdeniz bölgesinde plânların ihzârı ve yeni gemilerin yapımı için ulusal yardım programından tam yarar sağlanamamıştır.

13. Mısır ile Tunus gibi başka ülkeler balıkçılığı kalkındırma politikalarını ve balık avcılığının genişlemesini geliştirmek maksadiyle yapılan yardımı izah ettiler. Yardım şunlardan ibarettir: Tekne ve avlama gereçlerini satın almak için düşük faizli sübvansyonlar, av ürünlerinin pazarlanması ve dağıtım alanlarında islahat, balık yavrusu tedariki ve havuz balığı yetiştiricilerine teknik yardım. Lübnan delegasyonu,

keza, balık kaynaklarının işletiminin rasyonelleştirilmesi için ülkesinde gösterilen çabayı anlattı.

14. Birkaç delege Akdeniz dışındaki sularda balıkçılığın geliştirilmesine ve genişletilmesine dair plânlardan bahsettiler. Bu delegeler, aynı zamanda, bu tür projelerden doğan güçlükleri kabul ettiler.. Bu tür girişimlerde bulunmadan önce durumun özenle değerlendirilmesi gereğinin altı çizildi. Bu hususta Bulgar delegasyonu dikkati kaynaklardan rasyonel ve metotlu biçimde yararlanılması olanağını vererek uluslararası Atlantik balıkçılık komisyonlarının oynadıkları önemli role çekti. Mez-kûr delegasyon, keza, bütün bölgelerde böyle komisyonların maalesef bulunmadığını beyan etti. Bunun sonucu, ulusal hükümlerine tabi genişletilmiş bölgeler dahilinde bulunan stokların ortak işletimi için sahildevletlerce empoze edilen koşullar yasaklayıcı oldukları zaman, kaynaklar az işletilebilir. Keza, uzak mesafe balıkçılık teşebbüslerine nazaran kıyı devletlerin uzak balıkçılık teşebbüslerinin aleyhinde olan yakıt fiyatlarındaki son artışlardan bahsedildi. Bu nedenlerle, Bulgaristan uzak mesafe balıkçılığını geliştirme plânını tekrar gözden geçirmektedir ve yerel sulardaki faaliyetlerine büyük önem atfetmektedir. Bu ülke delegasyonu, ayrıca, Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin işbirliği ve koordinasyon alanlarındaki rolünün pekiştirilmesini ve geliştirilmesini teklif etti. Bu hususta, bir yandan üye Devletler arasında ve öte yandan adı geçen Konsey ile öteki örgütler özellikle Karadeniz Karma Balıkçılık Komisyonu arasında malûmat alışverişini ıslah etmek münasip olmaktadır.

15. Birçok delegasyonlar Akdeniz ile Karadenizi işleten bütün ülkelerin av eforu ile mevcut kaynaklar arasında bir dengenin sağlanmasına çalışmalarının gerektiği fikrinde birleştiler. Bu hususta İtalyan delegasyonu, yeni gemi yapımı maksadıyla krediler elde edilmesi için evvelâ eski

gemilerin sökülmesini öngören ülkesi mali yasasından bahsetti. Keza yeni gemi yapımını eşit motor gücünde eski gemilerin sökülmesine bağlayan İspanyol plânı zikredildi. Keza Kıbrıs'ta, zannedildiğine göre, üretim potansiyelinde artık artış mevcut bulunmayan ada etrafında trol balıkçılığının teşvik edilmemesine çalışılmaktadır; tersine, çaba, başka yöntemlerle, kıyı sularının az işletilmiş stoklarının avı ve akikül-tür üzerine yöneltilmeye çalışılmaktadır.

16. Birkaç delege kalkınma plânlarının uygulanmasında meslekî yetiştirmenin oynadığı önemli rolün altını çizdiler. Bu yetiştirme yalnız balıkçılara değil, fakat, aynı zamanda, teknisyenlere ve yöneticilere mütealliktir. Bu hususta bir delegasyon araştırmacılar ile sanayi arasındaki işbirliğinin arttığını kaydettiği halde, Akdenizde en ciddi sorunlardan bir tanesinin balıkçılık sanayii ve özellikle bu sanayi bilimsel veçheleri hakkında geniş bilgi sahibi balıkçılık yöneticilerin yokluğu olduğu görülmektedir. Bu hususta Tunus delegasyonu yüksek balıkçılık kadrolarının özellikle bir yandan yöneticilerle iktisatçıların ve öte yandan yetkili kalifiye teknisyenlerin yetiştirilmesi için bir bölgesel enstitünün ihdasını teklif etti. Bölgesel yetiştirmeye gösterilen ilgiden dolayı Sempozyum aşğıdaki kararı Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin onayına sundu:

EC/74/1 Sayılı Karar

Akdeniz Balık Kaynaklarının Rasyonel İşletiminin Yarattığı İktisadî Sorunlar Sempozyum'u.

Meslekî yetiştirmenin Akdeniz ile Karadeniz balıkçılığının rasyonel gelişmesinde katî bir etken olduğunu gözönünde bulundurarak,

Ayrıca yetiştirme ihtiyaçlarının bütün balıkçılık faaliyetlerini, ve özellikle sevk ve idareciliği de kapsadığını gözönünde tutarak,

Genellikle, ülkelerin ayrı ayrı alındığında balıkçılık alanındaki yetiştirmenin bütün veçheleri üzerinde aynı zamanda ça-

İşma olanaklarına malik bulunmadıklarına ve bölgesel yada alt bölgesel düzeyde programlaştırılmış bir yetiştirmenin yarar-sız tekerrür risklerini bertaraf edeceğini kayd ederek,

- Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin
- Akdeniz'de mevcut yetiştirme kolaylıklarını bu maddede bölgesel veya alt bölgesel ihtiyaçlara adapte etme olanağını değerlendirme-sini,
 - Bu tür kolaylıkların gelişmesine olanak vermek için malî kaynak-lar aramasını,
 - Balıkçılık personelinin yetiştiril-mesi için mezkûr olanakları en iyi şekilde kullanmaları hususunda üye hükümetleri teşvik etmesini,
 - Bilimsel teknik ve öteki münasip alanlarda yardımını getirmesini ö-nerir.

III. AKDENİZ İLE KARADENİZDEKİ HALİ-HAZIR AMENEJMAN TEDBİRLERİNİN İNCELENMESİ

17. Bu konu arz edilirken, Akdenizde ulusal ve bölgesel alanda şimdiye dek gerçekleştirilmiş olan incelemelere ve özellikle Roma'da 18 - 19 nisan 1973 tarihlerinde yapılan «Batı Akdenizdeki Balıkçı-lığın Amenejmanı Toplantısı Raporunda» ABGK/XIL/74-6) sunulan senteze referans yapıldı. Ayrıca üye ülkelerde yürürlükte bulunan yasal tedbirlerin ayrıntılı bir tahlili Sekreteryaya tarafından Sempozyum için hazırlandı (ABGK/EC/74-6).

18. Akdenizdeki stoklar hakkında mevcut değerlendirmelere göre mezkûr stoklardan bazılarının çok işletilmiş olduk-ları anlaşılmaktadır. Durum, Akdenizin Av-rupa kıyıları boyunca bulunan demersal kaynaklar için de aynıdır, çünkü bu kay-naklar çok yüksek ticarî değer birimlerin-den ve işletimlerdeki önemden dolayı mutlak değer olarak Akdeniz üretiminin çok büyük bir bölümünü teşkil ederler. Sözü edilen stoklar için, bunların avlarını şiddetlendirmekle üretimde herhangi bir

artış beklenemez. Tersine, avda bir azalış yıllık bir üretime eşit veya hafifce yüksek olsa dahi yatırım ve işletim masraflarının önemli surette azalmasını olanaklı kılar. Adriyatik denizinde trol balıkçılığının ikti-sadî durumunun en son tahlili bazı filola-rın sıfır rantabilite noktasında bulunduk-larını göstermiştir.

19. Av erorunun azaltılmasından do-ğacak olan önemli kazançlar, prodüktivite-nin ve bu suretle randımanların dünyanın başka yerlerine oranla genellikle daha dü-şük oldukları Akdeniz balıkçılığında çok il-ginçtirler: işletimin rantabilitesini islah ederek, bu tür tedbirler balık avcılığını da-ha cazip ve binnetice başka rakip faaliyet sektörlerine oranla daha rekabetli hale ge-tirebilirler. Mevcut potansiyelleri henüz tamamiyle işletmeyen balıkçılık için dahi, filoların genişlemesini zamanı gelince ted-ricen frenleyebilecek tedbirlerin en kısa za-manda alınması şayanı tavsiyedir. Böylece av kapasitesinin azalmasına ihtiyaç oldu-ğu zaman sosyal alanda meydana çıkan güçlükler ve iktisadî kayıplar önlenmiş ola-caktır.

20. Bu konuda yatırımlar plânlanır-ken kaynakların potansiyelinin zorunlu kıl-dığı sınırlamaların her zaman yeter dere-cede hesaba alınmadığına dikkat çekildi. Bu münasebetle, aynı kaynakları işleten ül-keler arasında kalkınma plânları hazırlanır-ken dayanışmayı ve kaynakların işletimin-de işbirliğini pekiştirmekte yarar var. Bu tür tedbirler olmazsa, yatırımların kaynak potansiyelini hızla tecavüz etmesi hemen hemen muhakkaktır.

21. Sempozyum'a katılanlardan bir-kaçı filoların büyüklüğünü direkt veya en-direkt olarak kontrol etmek veyahut sözü edilen filoların kullanım oranını azaltmak maksadiyle ülkelerinde yakın zamanlarda alınmış olan tedbirler hakkında bilgi ver-diler. Yöntemler kredi kolaylıklarında bir azaltmayı veya müsaade edilen av günleri ile saatlerinde bir azaltmayı kapsamakta-dır. Bu son tedbir ayrıca balıkçıların yaşam

koşullarının iyileşmesine olanak verir. Keza şu husus kaydedildi ki, stokların çok şiddetle işletilmesi sonucu kararsız iktisadî duruma düşen bazı balıkçılığa geçici olarak sübvansyon yardımıyla bulunmanın bazen gerekli olduğu halde, böyle bir yardım bu durgunluğun sebeplerini tedricen bertaraf edebilecek tarzda, örneğin fazla üretim kapasitelerinin henüz tamamıyla işletilmemiş kaynaklara doğru kaydırılması teşvik edilerek yapılmalıdır.

22. Bir stokun büyüklüğü, ifraz oranı sınırlanarak kontrol edilebilir fakat bir balıkçılığın rantabilitesi filonun büyüklüğü kontrol edilmeksizin uzun vadeli olarak sağlanamaz. Bununla beraber yıllık üretimde ve randımanlarda hissedilebilir bir artış tutulan balıkların boyları kontrol edilerek gerçekleştirilebilir. Bu tür islahata şunlar yapılarak erişilebilir: münasip gözlü ağlar ve daha selektif gereçler kullanmak, çok küçük balıkların çok bol bulundukları mevsimlerde veya bazı bölgelerde avını yasaklamak ve muhtemelen mütemmim tedbir olarak karaya çıkarılan balıklara asgarî boy ölçülerini uygulamak. Ağ gözlerine gelince göz ölçülerinin standardizasyonunda ve yönetmeliklerin uygulanmasında karşılaşılan güçlükler dikkat çekildi. Bir çok balık cinsleri bir arada yakalandığından, bu cinslerden her birini teker teker en uygun gözle yakalamak pratikte olanaksızdır. Binaenaleyh kabul edilen göz bir arada avlanan cinslerin tümü için bir optimum randıman elde edilmesini hedef alan bir uzlaşma olmalıdır. Bununla beraber kabulü en küçük cinslerin avlarında kaçınılmaz bir azalışa yol açar.

23. Yakalanan balıkların boylarına ilişkin yürürlükteki ulusal tedbirlerin tahlilini şunu göstermektedir ki, üye memleketler yasalarını müstakil olarak formüle etmiş olmakla beraber söz konusu yasalar birbirlerine oldukça benziyor. Örneğin ülkelerin büyük bir kısmında trol ile balık avlamaya müsaade edilen göz büyüklüğü 40 milimetredir (açık göz). Bununla bera-

ber, genel kural olarak, mezkûr yasalar ekseriya muğlak olduklarından ötürü hata işlerler, bu da onların etkili şekilde uygulanmalarını kolaylaştırmaz.

24. 50 milimetrelilik bir gözün (açık vaziyette) İsrail'de Upaneus molluccensis ve Mullus barbatus'un trolle avına uygun geldiğini gösteren selektivite üzerindeki incelemelerin sonucu zikredildi. Bu rakam batı Akdenizdeki balık stoklarının avı için Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyince önerilen (XI/72/2 sayılı karar) ve Lübnan gibi doğu Akdenizdeki birkaç ülke tarafından kabul edilmiş olan 40 milimetre ile mukayese edilmeli. Kaynaklar ile balıkçılığın birbirlerine benzeyişlerine ve Akdenizdeki çeşitli balıkçılık arasındaki ilişkilere nazaran ağ gözü maddesindeki ihtiyaçlar tüm Akdeniz havasında birbirlerine oldukça yakın olmalarının gerektiği meydandadır. Esasen, bu alandaki ulusal yasalar her yerde iyi uygulanmamaktadır, bu da onların etkinliklerine ve inanırılıklarına mânidir. Binaenaleyh bütün ülkelere bir ilk asgarî ölçünün gerçekten uygulanmasına başlamak çok yararlı olur. Aynı zamanda bütün ülkeler münasip bir yasal rejimin uygulanmasının birinci koşulu olan ulusal kontrol cihazlarını daha etkili hale getirmeye çalışmalıdırlar.

25. Bu durum muvacehesinde Sempozyum'a katılanlar aşağıdaki kararı Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin onayına sundular:

EC/74/2 Sayılı Karar

Akdeniz Balık Kaynaklarının Rasyonel İşletiminin Yarattığı İktisadî Sorunlar Sempozyum'u.

- Düzenleme tedbirlerinin uygulanmasını pekiştirmek ihtiyacını,
- Ağ gözü maddesindeki ulusal yasaların eş hale getirmek ve trol avcılığında müsaade edilen standardize edilmiş ölçü ile ağ gözlerinin kontrolü için en iyi yöntemleri tanımlamak yararını,
- Uluslararası sularda balık avcılığı

ğı için eş bir düzen kabul etmek ihtiyacını, kabul ederek,

Nihayet bu tür tedbirlerin uygulanmasına bağlı pratik güçlüklerin, dünyanın başka bölgelerinde ve özellikle Kuzey Atlantik'te bu alanda iktisap edilen tecrübe-ye dayanılarak daha kolayca üstesinden gelineceğini müdrik olarak,

Ağ gözü ölçme yöntemlerini, yasa- teçhizatı, ulusal düzeyde kontrol koşullarını tanımlayan ve uluslararası göz büyük- lüğünün kontrolü için bir yöntem teklif eden, Akdenizde trolla balık avcılığı için göz büyüklüğüne ilişkin ulusal yasalara esas teşkil edebilecek bir proje hazırlama- sını Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinden oybirliğiyle talep eder.

Sözü edilen projenin, Akdeniz Balık- çılık Genel Konseyince tasvibinden sonra, uygulanmak üzere üye devletlere gönde- rilmesini önerir.

26. Nihayet Sempozyum, Akdenizde- ki kaynaklar ile balıkçılığın durumuna da- ir bilgilerin yetersiz oluşunun, amenej- man tedbirlerinin ihzarında ciddi engel teş- kil ettiğinin altını çizdi. Bu hususta balık- çılık meseleleri ile iştigal eden uzmanla- rın yetiştirilmesi, halen mevcut bulunan vukuf ve tecrübe sahibi uzmanlardan daha iyi yararlanılması konusunda çaba göste- rilmelidir. Sempozyum'a katılanlardan ba- zısı, kendi ülkelerinde bu alanda örneğin çeşitli ilgili uzmanlarla müesseselerin faa- liyetlerinin koordinasyonunun pekiştiril- mesinde gerçekleştirilmiş olan gelişmeler- den bahsettiler. Amenejman maddesinde kararların alınmasındaki uygun zamanı tâ- yin eden şeyin mevcut malûmatın miktarı ve kalitesi olmayıp balıkçılığın durumu ve seyri olduğu kaydedildi. Dolayısıyla, yeter- siz bilgi kararların alınmasını geciktirmek için elverişsiz bir sebeptir. Bilimsel temel- ler fazla açık olmadıkları zaman, durum daha iyi anlaşıldıkça, tedricen değiştirile- cek olan tecrübî veya koruyucu tedbirlere müracaat etmek gerekebilir.

IV. BALIK KAYNAKLARININ DAHA RAŞ- YONEL BİR İŞLETİMİNİN TİCARİ VEC- HELERİ

27. Sempozyum, balık kaynakları- nın daha rasyonel bir kullanımına bağlı pazarlamanın ve dağıtımın vechelerini, de- mersal ve pelajik cinsler ayrı ayrı olmak üzere, inceledi.

28. Demersal cinslere gelince, mû- tad üzere taze olarak pazarlamanın genel- likle büyük sorunları yoktur. Birkaç ülke tüketicilerine dondurulmuş balığı kabul et- tirmekte güçlüklerle karşılaştı, çünkü taze balık, genel olarak, tercih edilmektedir. Bununla beraber bir çok memleketler söz konusu güçlüklerle karşı koymuşlardır. De- mersal balıklar için genellikle, tedarik edi- len balık miktarında bir noksanlık bulun-makta idi ve mesele av eforunu tahdit et- mek ve balıkçılığını daha fazla genişletilip, böylece resmen çok işletilmiş bulunan otaklara zarar verebilecek cinslere ait ol- mak üzere fiyatlarını hızla yükseltmesini önlemektir. Bununla beraber hem bazı ülke- lerin dahilinde ve hemde bölgedeki ülkeler arasında, bölgesel çapta uygulanmakta olan fiyatlar arasındaki büyük farkları azaltmak için dağıtım alt yapılarını islah etmek ola- nakları mevcuttur.

29. Koşulların her ülkede çok deği- şik oldukları aşikâr olmakla beraber ticarî sorunlar sardalya, hamsi ve istavrit gibi daha küçük boydaki pelajik cinslere mü- tealliktir. Bazı ülkelere örneğin Tunus ile Yugoslavya'da, halihazır ikmaller taze ba- lık ve konserve balık piyasasının ihtiyaçla- rını tatmin edememektedir. Bu, Tunus'da konserve yapılacak kapasitelerin nisbeten düşük bir oranda kullanıldıklarını ifade eder, ve Yugoslavya av ürünleri yönünden net ihracatçı durumundan ithalâtçı duru- muna geçmiştir. İtalya'da pelajik cinsler için arz boldur, özellikle bazı mevsimler zarfında. Ürün genellikle donmuş şeklinde muayyen bir ölçüde, örneğin İspanya ve Fransa'ya olmak üzere, ihracata kanalize edildiğinde bölgede balık talebini karşılan-

ması maksadiyle ,mevcut kaynak potansiyelinden faydalanacağı tahdidi, bazı daha fazla çabalara ihtiyaç gösterileceği hususunda mutabakat bulunmakta idi.

30. Taze olarak pazarlanan balığın depolama süresini uzatmak amacıyla bir çok ülkelerde balığı el ile işleme ve muhafaza yöntemlerinin islahına ihtiyaç var. Bununla beraber, bazı hallerde, örneğin Bulgaristan ile Fransa'da taze balığın bütün ülke sathında dağıtıldığına işaret edildi. Sempozyum, bir soğutma ekipmanı ile soğutulan deniz suyunda muhafaza üzerinde İspanya'da yapılan denemeleri büyük bir ilgi ile kayd etti. Benzer denemelerin Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyi himayesinde evvelce yapılmış olduğuna işaret edildi. Bu tekniğin özellikle küçük balıkçı teknelerine uygulanması halinde ürünlerin taze olarak muhafaza süresini pek çok islah edebilecek ve bu suretle sözü edilen ürünler için iç bölgelerde daha geniş bir dağıtım olanağı yaratılmış olacak. Keza balığın gemilerde etkili tarzda muhafazası için buzla soğutulmuş deniz suyunun birçok ülkelerde kullanıldığı zikredildi.

31. Sempozyum, birçok ülkelerde hâkim pelajik balığa karşı tüketicilerin ilgisizliğinin geniş teşvik ve tüketiciler eğitim programlarının yardımla bertaraf edilebileceğini önemle ifade etti. Bu alanda Sempozyum yeni cinslerin tüketimi için Bulgaristan'da gösterilen çabaları ve 1963 de insan başına 1.5 kilogram olan tüketimin 1972 de 7.6 kilografa yükselten başarıyı büyük bir ilgi ile kaydetti. Keza, yeni cinsler ile yeni ürünlerin kullanılması hu-

susunda İsrail'de Fish Promotion Board tarafından yapılan ilginç girişimler kaydedildi. Bu çaba Sempozyum'a sunulan balığa karşı tüketicilerin davranışlarına ilişkin bir etüdün sonuçları esası üzerinden devam etmelidir.

32. Bilâhara sempozyum, kıyma halinde veya idrolize ürünler gibi pelajik balıklardan müştak yeni ürünlerin muhtemel ihzarını ve piyasaya çıkarılmasını müzakere etti. Akdenizdeki tüketicinin balığı doğal şekli ile tercih ettiğini ve çabaların daha çok balığın taze veya donmuş olarak pazarlanması üzerine temerküz ettirilmesi gerektiğini saptadı. Dondurulmuş, başı kesilmiş, içi çıkarılmış, temizlenmiş ve 250 veyahut 500 gramlık polietilen ambalajlara konmuş sardalya balığının bu cinsin bazı ülkelerde pazarlanmasını ve kabulünü genişletmek için bir ilk aşama teşkil edebileceği telkin edildi. Sempozyum, donmuş ve yüksek kalitede bir sardalyanın ihzarının ve muhafazasının teknolojik ve lojistik veçhelerini Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin incelemesini önerdi.

33. Sempozyum, keza, bölgedeki konserve fabrikalarının ekserisinde hakim az kullanılan kapasite sorununu mülâhaza ve tetkik etti. Bazı ülkelerde, donmuş ham maddenin artan bir oranda, ikmal boşluklarının dondurulması ve avlar ile fiyatlardaki mevsimlik dalgalanmaları ayarlamak için kullanıldığı kaydedildi.

34. Akdeniz Balıkçılık Genel Konseyinin Onikinci Toplantısına onaylanmak üzere sunulacak Sempozyum raporu 9 mart 1974 tarihinde kabul edildi.

(Devamı var)

Memleketimizin
Su Ürünlerinin
Değerlendirilmesinde
ÖNCÜ
Bir Kuruluş;

Demas

SU ÜRÜNLERİ SANAYİİ ve PAZARLAMA A.Ş.

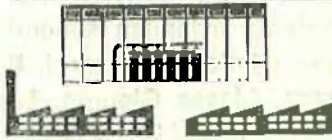
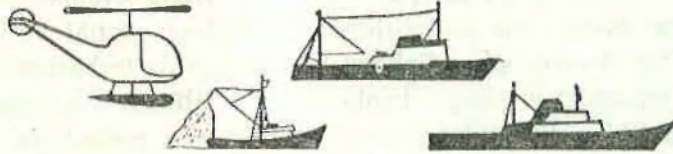
Sermayesi: T.L. 50 000 000. _

DEMAS

YATIRIM PROGRAMININ
BİRİNCİ BÖLÜMÜNDE YERALAN 58 MİLYON T.L.
DEĞERİNDEKİ TESİS ARAÇ VE GEREÇLERİ

ÜRETİM

- 1 Ad. Helikopter
- 3 Ad. Av. gemisi
- 2 Ad. Refakat gemisi
- 1 Ad. Nakliye gemisi

İSLEME VE MUHAFAZA

4000 Ton Hacimli Soğuk Hava Depoları
Günde 100 Ton Kapasiteli Balık Unu Fabrikası
Günde 20 Ton Kapasiteli Buz Fabrikası
Balıkçıların Faydalanabileceği Floto Tesisleri

PAZARLAMA

Dış Pazarlar İçin 10 Adet (22 Tonluk) Frigorifik Kamyon
Yurt İçindeki Dağıtımda 20 Adet (10 Tonluk) Konteyner
Yurt İçinde Satış İçin 23 Adet (2-3 Tonluk) Termos Karoserli Kamyonet

Merkezi: Ankara, Çankaya Vali Dr. Reşit Cad. 29/13

Telefon: 129048

Telex:

TUNUS

SÜNGERCİLİĞİ

SÜNGER BÖLGELERİ :

Tunus kıyılarında, özellikle Cap Luza'dan tripoliten sınırına kadar olan bölgenin güneyinde sünger yatakları vardır.

Sfax, ötedenberi Tunus'un en ünlü ve en önemli sünger pazarıdır.

Avlanan süngerlerin hepsi, çok seneler öncesindenberi eksper tüccarların yerleşmiş oldukları ve balıkçılık filosunun önemli bir kısmının bağlanma limanı olan Sfax'a getirilir. Bu liman senenin üç - dört ayında Zarzis bölgesinden gelen zıpkın avcılarının kayıklarıyla dolar taşar.

AVCILIK TİPLERİ :

Zıpkınla Avcılık : Derinliği 15 m. ye kadar olan bölgelerde tatbik edilen bu avcılıkta «Accra» denilen kayıklar kullanılır ve her bir kayıkta üç kişilik bir ekip çalışır. Dalgıç elindeki zıpkınla dalarak sünger çıkarır. Dalgıçlar başlarına taktıkları beyaz demirden aynalarla, derinliği ve süngerleri daha iyi seçebilme imkânlarına sahiptirler. Bu tarz avcılık Sfax, Kerkennah, Gabbés Golfü ve Djerba kıyılarındaki sünger banklarında yapılır. Avcılık, Kasımdan Marta kadar, yani dibin ve süngerlerin net olarak seçilebildikleri 6 aylık periyot içerisinde devam eder.

Kankava ile Avcılık : Piramit gövdeli, geniş ağ gözlü kankava dipten sürütülerek çekilir. Bu tür avcılık, yerini daha kârlı olan skafandr ile avcılığa bırakmaktadır.

30-40 m ye kadar olan derinliklerde kankava iyi neticeler vermekte ise de, bu tür avcılığın çok kötü tarafları, bu aletin, deniz dibini bozması ve büyük süngerlerin yanında, küçük boy süngerleri de avlamasıdır.

Skafandr ile Avcılık : Skafandrlı avcılık filosu, içinde 7 kişi ile bunların azıkları ve süngerlerin taşınması için gerekli

Yazanlar :

Mr. W. BRANDHORST, TUN 70/533 Projesi Müdürü

Mr. MESSAOUD Hédi, Teknik Yardımcı

Çeviren:

Şengün Tunalı

ekipmanları ihtiva eden 15 - 20 tonluk bir yelkenli ile, skafandrlı iki-üç gemiden ibarettir.

6-12 tonluk skafandr gemisi, içinde aksesuarları ile birlikte dalma aletini ve 15 - 20 kişinin çalışma araç - gereçlerini bulundurur. Her skafandr gemisi günde 4 - 6 dalma ameliyesi gerçekleştirir. Bu avcılıkta skafandr kullanan dalgıç istediği büyüklükteki süngerleri toplar, küçük gördüklerini hiç dokunmaz.

Trolle Avcılık : Akdeniz dip trolü balık avlarken geçtiği yerlerde sünger varsa, bunları da torbasına alır.

TÜRLER : Süngerlerin temizleyici olarak veya endüstride kullanılmasına göre kaliteleri aşağıdaki şekildedir.

Güney kıyılarda avlanan süngerlerin kalitelerine göre isimleri — Gharbi, Bayada, Fikies, Osrea, Massa Glourne, Las-pi, Tragana, Cicilien, Kamakis, Zumaka ve Fil kulağı, Fikie olup; bunlar kankava, skafandr ve zıpkınla avlanılır.

İnce dokulu süngerler «fil kulağı» olarak isimlendirilir ve genellikle kuzeyde kıyı banklarında skafandr ile avlanılır.

Kamaki'de avlanan süngerler kaba dokulu olup, endüstride kullanılır.

Bu isimlendirmeler avcılar ve satıcılar tarafından bilinir. Fakat alışverişte Kamakis süngerleri iki, diğer süngerler dört tip üzerinden değerlendirilir.

Avlanılan süngerler yıkanır, kumlarından temizlenir, kesilerek düzgünleştirilir ve 10 kg. lık koliler halinde Sfax'dan ihraç edilir.

FİYATLAR :

Skafandr	9d, 500-10d,000/kg
Fil Kulağı	
1. Sınıf	20d,000
2. Sınıf	15d,000
3. Sınıf	5d,000
4. Sınıf	2d,000
Sicilien	2d,800-2d,200
Kamakıs	6d,000-4d,500
Chaluttier	4d,000-3d,500
Gangave	5d,500-5d,000

SINIFLANDIRMA KRİTERLERİ :

Avlanılan süngerler, kendi hakiki boy-larını alabilmeleri için ıslatılırlar, bu işi bi-len ustalar tarafından kalıplar şeklinde ke-silip, taşlarından ayıklanarak kalitelerine ve boylarına göre tasnif edilirler.

Dört Kalite mevcuttur.

- a — 35-10 cm. çapında olanlar
- b — 27-10 cm. çapında olanlar
- c — 22-10 cm. çapında olanlar
- d — 22-10 cm. çapında olanlar

KİMYASAL İŞLEME METOTLARI :

a — (Tuvalet Süngerleri)

- Tatlı sudaki yıkamadan sonra % 10-20 lik klorhidrik asitle 12 saatlik banyo
- 250 gr/80 lt lik potasyum permanga-nat eriyiğinde 1 dakikalık banyo, (80 lt. su).
- 250 gr/80 lt. lik hiposülfid de sud'luk

eriyikte 15 dakikalık banyo ve bunu müteakip tatlı su ile yıkama

- Potasla yıkama (20-30 kg sünger için 4 kg. potas hesab edilir), sonra ovala-ma. Bu işlem den sonra süngerler sarar-tılmış olur.
- Son olarak, güneşte kurutma ve sele-fon torbalara koyma,
- b — Temizleme Süngerleri (Ménage)
- % 10-20 lik HCl banyosu
- Potas ile yıkama (20-30 kg. sünger için 4 kg. potas)
- Süngerleri 1 saat müddetle gölgede bı-rakma, sonra temiz suda yıkama ve ova-lama
- Güneşte kurutma
- Seçme ve boylarına göre sınıflandırma

AV MEVSİMİ:

Gangava : Hemen hemen bütün yıl boyun-ca

Sicilien, Kamakis : Ağustos-Ocak

Scaphandre : Yaz - Sonbahar

Chalut : Karides av sezonu haricinde bü-tün sene

PAZAR

Üretimin % 75'i Fransa'ya, % 25'i ise İtalya, İsviçre, Federal Almanya, Belçika ve Türkiye'ye ihraç edilir.

ÜRETİM

YIL	AĞIRLIK	DEĞER
1969	39.303 kg.	143.124 Dinar
1970	37.025 kg.	140.866 Dinar
1971	44.166 kg.	177.924 Dinar
1972	43.360 kg.	185.889 Dinar

geleceğinizin
huzur ve güveni

BANKAMIZDA
BİRİKTİRİP
ÇOĞALTACAĞINIZ

tasarruflarınızda
yatmaktadır

Şekerbank

Tanık - İş - Güven

Küçük Ansiklopedi

KALKAN B. (*Scophthalmus maximus*): Pleuronectidae familyasındandır. Dibi kumlu ve çakıllı kıyılara sahip denizlerde yaşayan tipik bir dip balığıdır. 150 m. kadar derinliklerde yaşar. Ömürleri ortalama 25 yıldır.

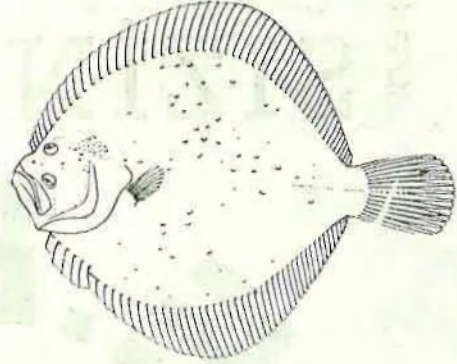
Vücudu yassı ve yuvarlağa yakındır. Sırt (Dorsal) ve karın yüzgeçleri vücudunun iki tarafını başından kuyruğa kadar sarar. Gözleri vücudunun bir tarafında ve solda bulunur. Burun deliklerinden biri gözlerinin ortasında, diğeri ise vücudunun öbür tarafındadır. Vücudunun her iki tarafında kemik düğmeler (Kemik Tüberküller) bulunur. Gözünün bulunduğu tarafta bu düğmeler daha çoktur. Düğmeler normal kabartılar halindedir. Bazı Kalkan balıklarında ise uçları çengel gibi kıvrıktır. Adet olarakta bu düğmeler dişiye nazaran Erkek Kalkanda daha çoktur. Boyları 80 cm. ye kadardır.

Vücudunun gözlü tarafı sarımtırak - yeşilimsi veya kırmızımtırak - esmer bir renktedir. Üzerinde açık ve koyu lekeler bulunur. Gözsüz tarafı ise süt beyazı veya sarımsı renktedir.

Kalkan balığı karnivor olup başlıca gıdalarını; hamsi, gümüş, kaya, çaça ve genç kırlangıç balıklarıyla krustasea ve mollusklar teşkil eder.

Kalkan balığı avını yakalamak için dipteki kuma kendini büyük bir maharetle gömer yalnız gözleri kumun dışındadır. Böylelikle saklanan balık üzerinden geçen sevdiği balıkları büyük ağızla avlar.

Kalkan balığı cinsi olgunluğa 3-6 cı yaşlarında erişir, Şubat ayından Eylül ayı sonuna kadar yumurtlar, üreme kıyılarından biraz uzaklarda 50 Metre derinliklere kadar olan sularda ceryan eder, yumurtaların çapları 1-1,7 mm. dir 3-4 günlük kuluçka müddetinden sonra bilateral tenazürlü plajik larvalar çıkar bu larvalar evvela açık denizlerin üst tabakalarında planktonla beslenirler son baharda kıyılara yaklaşarak dipleri kumsal olan körfezlerde toplanırlar ve burada buldukları küçük krustasea'lar la beslenirler, burada bilateral tenazürleri bozulmaya başlayarak dip hayatına intibak ederler.

Kalkan B.

Sularımızın en büyük yassı balığı olan Kalkan balığı derin sulardan sığ sulara Mart ayında başlayarak Mayıs ayına kadar göç eder, balığın en bol olduğu mevsimde bu aylardır. Aynı zamanda bu aylarda çıkan balık çok lezzetlidir,

(Devamı var)

HAYVANCILIK
ve
BESİCİLİKTE
ET VE BALIK KURUMU
SİZİNLEDİR

balık ve balıkçılık dergisi

H A B E R L E R

DIŞ HABERLER

1976 İskoçya Balıkçılık Sergisi

28 April - 2 May

Dördüncü «İskoçya Balıkçılık Sergisi» 28 Nisan - 2 Mayıs tarihleri arasında İskoçya'da «Dam Park Sergi sahası» nda yapılacaktır.

1970 ve 1972 tarihlerinde Aberdeen'de ve 1974 te Inverness'deki muvaffakiyetli sergileri müteakkip, kuzeyi ve güneyi içine alan sergi batıdaki balıkçılık limanlarına da uzanmaktadır.

Daha evvelki sergilerden farklı olarak 1976 daki sergi bütün imkânları mevcut olan devamlı bir sergi sahasında yapılacaktır.

Sergi yoluyla pazarlama politikasına devam ederek: «İskoçya Balıkçılık Sergisi» Kuzey İngiliz limanlarına ve İrlandaya öncülük edecektir.

Bilgi edinmek üzere şu adrese müracaat edilmelidir:

The Exhibition Manager, «Scottish Fisheries Exhibition», Riverside House, Hough Street, Woolwich, London SE 18 6LR. Telephone: 01-855 7001, Telex: 896274 Comexpub Ldn.

Yeni tip konserve kutuları:

Konserve ve donmuş yiyecek sanayiinde yeni tip bir kutu ve ambalaj malzemesi kullanılmaya başlanmıştır. Foli (varak) halindeki bu madde 0,5 mm polyester, 3 mm Polyelefin ve 0,035 mm alüminyumden oluşmaktadır. En dış tabaka dayanıklılığı sağlıyor. Alüminyum havanın ve rutubetin nüfususunu önleyip iç tabaka da yiyeceklerle temas ettiği halde lezzet, koku ve kaliteye olumsuz etkide bulunmuyor. Amerikan ordusunun çok ilgilendiği bu madde ile yapılan deneyler sonunda alınan sonuçlar şöyle sıralanıyor. Nakilde ekonomi, depolamada az hacim işgal etme, kalite üzerinde olumsuz hiç bir etki olmaması, kutu ve ambalajların kolayca açılması, ısıtmada kolaylık ve çabukluk.

Gelecekte yiyecek ve ambalaj sanayiinde büyük reform yapacağı anlaşılan bu yeni tip kutu ve ambalaj malzemesinin çok çeşitli kullanım yeri olduğu bildiriliyor. Otomatik vakum cihazlarıyla doldurulan yiyecek konserve kutuları bu suretle otoklavlarda daha elverişli hacim ve biçimde doldurularak daha az ısıda ve sürede sterilize edilebilecek. Yapılan deneylerde bir çok yiyecek tipi için en uygun sterilizasyon ısısının 121 C derece olduğu saptandı.

Bu tip ambalaj ve kutuların üzerleri istenen resimlerle süslenip ayrıca karton kutulara konarak dış fiziksel etkilerden korunuyor.

İngiltere'de çok yaygın hal almış olan donmuş yiyecek sanayiinde, özellikle balık kekleri imalinde bu tip ambalajın tüketilmeye başlandığı bildiriliyor. Ötedenberi halkımız arasında da zorluğu görülen teneke kutu konservelerin açma işi böylelikle ortadan kalkmış oluyor. Bir çakı, piçak ucu konserve kutusunu açmaya yeterlidir.

Irak - Yemen balıkçılık birliği:

30 milyon dolarlık bir yatırım ile Irak - Yemen balıkçılık ortaklığı pazarlama ve balık aylarında işbirliği yapacaktır. % 49 hisse sahibi olan Irak Güney Yemen sularında ve uzak denizde avlar yapacaktır.

Cezayir'in Balık Mamulu İhracları:

1974 yılında Cezayir'in ihrac ettiği balık konserve ve balıkunu - yağı miktarı bir milyar lirayı buldu. Bu ihraclarda geçen yılla göre % 70 artış vardır. Cezayir balıkçılık yayın organı Maghreb Arabe Press'in açıklamasına göre balıkçılıkta yapılan kampanya sonucunda sardalye avları 345 bin tona, Uskumru 9 bin ve hamsi de 4500 tona çıkarıldı. Cezayir ayrıca 26 bin ton Orkinos avlamıştır. 1974 de 6640 ton sardalye konservesi ihrac edilmiştir. Bundan başka 6 bin ton uskumru, hamsi ve ton konservesi dış ülkelere satıldı.

Fransa bu ülkeden 6 bin ton kadar donmuş sardalye idhal etti. Cezayir'in balık unu ihracı 41290 ve balık yağı da 12400 tona yükselmiştir. Ülke aldığı bir kararla ortak pazardan başka Fransa ile ayrı bir işbirliği yapmak için müzakereler, yapmıştır.

Japon - Pakistan Anlaşması:

Mayıs ayında Japon şirketleri tarafından Tokyo'da Pakistan Karides fuarı yapılmıştır. Pakistan donmuş muhafaza firmalarına ait karidesler burada teşhir edilmiştir. Bilindiği üzere Pakistan önemli miktarlarda avladığı karidesleri Japonya'ya ihrac ediyor.

Japon deniz kestaneleri azaldı:

Renk, ağırlık ve lezzet bakımından ticari değerde olan bir tip deniz kestanesinden çıkarılan 50 gr. kadar ağırlıktaki gonat (yumurtalık) Amerika ve Japonya'da oldukça geniş bir sanayi ham maddesini teşkil eder. İyi para getiren bu delikat madde Japonya'nın Atlantik kıyılarında overfishing (çok avlama) olmaya yüz tutunca Japon'lar İskoçya'nın batı kıyılarında araştırmaya başladılar. Bazı başarılar elde eden uzmanlar ilerisi için ümitli olduklarını söylüyorlar.

Bazı çeşit Akdeniz balıkları daha çok cıva ihtiva ediyor:

1964 yılında Japonya'nın Mimamata bölgesindeki halk arasında görülen cıva zehirlenmesiyle ortaya çıkan konu bu günedek tartışıldı. Bu alanda pek çok araştırma yapıldı. Denizlere akan kağıt ve benzeri sanayi sularının içindeki cıvalı birleşiklerin sebep olduğu anlaşılan bu durumdan sonra hemen her denizde araştırma yapıldı. Alınan sonuçların basındaki aksine göre bazı cins Akdeniz balıkları Atlantığa göre daha çok cıva ihtiva ediyor. Bu cinsler Orkinos ile deniz kabuklularıdır. Bulunan cıva oranı ise binde 0,7 miligramdır. Diğer cins balıklarda bu miktar binde 0,5 mgr. ı geçmiyor. Diğer yandan bu hadler Dünya sağlık teşkilatınca normal olarak kabul ediliyor. Almanya, İsveç ve Finlandiya hükümetleri ise cıva oranının binde bir miligram kadar zararsız olduğunu bildirmişlerdir.

1973 yılında Yurdumuz Karadeniz ham-silerinde yapılan araştırmada balıkların binde 0,2 mgr. cıva ihtiva ettiği anlaşılmıştır.

Norveç İran'da balık unu fabrikası Kuruyor:

Norveç'in dünyaca ünlü Myren firması İran körfezinde iki balık yağı-unu fabrikası kuruyor. Busher ve Bendre Abbas'da faaliyete geçecek tesislerde günde 50 ton ham madde işlenecek ham madde Hazer

denizi ve İran körfezinde yapılan trovl avlarında çıkan değersiz balıklardır.

Amerikan balık unu rekoltesi:

Amerika'nın 1974 deki balık unu tüketimi 293 bin tondur. Bu mamulün ham maddesi çoğunlukla ringa, orkinos artıkları, uskumru ve hamsidir. Genel miktarın 68 bin tonluk kısmı idhal malıdır. Geçen yıllarda 22 bin ton olan balıkyağı bu yıl on bin tona düşmüştür. Fish soluble miktarı da 135 bin ton kadardır.

Peru'da hamsi konserve yapacak:

Peru'nun mart sezonundaki hamsi avları miktarı 563500 tondur. Balık unu istih-sali 124 bin tondur. Verilen habere göre ülkenin güney kıyılarında Norveç firmaları tarafından 10 milyon dolarlık yatırım ile hamsi konserve sanayii kuruluyor. Bu tesislere bir de Alüminyum kutu fabrikası katılacaktır.

74300 tonluk fabrika gemisi:

Norglobal adındaki Norveç fabrika gemisi 65 günlük bir seferinde 11 bin ton balık unu ve 2 bin ton balık yağı ile dönmüştür. Gemi günde 3 bin ton balık işleyebilecek kapasitededir.

Danimarka balık üretimi:

1974 deki balık avları ile Danimarka ülkesinin rekorunu kırmıştır. Bu yılki rekolte 1808391 tondur. Bu miktarın 237 bin tonu iç ihtiyaçta tüketilmiş gerisi ihrac olunmuştur, Midye ve diğer kabuklular üretimi de 31600 tonu buluyor.

Balık Proteini gıda sanayiinde tüketilecek:

İspanya'nın Vigo'daki su ürünleri araştırma merkezinde balık proteini üzerinde uzun yıllardır yapılan etüdlerin olumlu sonuç verdiği bildiriliyor. İspanya'da değersiz olup çok ucuza satılan yılda iki yüz bin ton kadar balıklardan tamamen kokusuz, renksiz saf protein elde edilmiştir. Et ve çikolata fabrikaları ile yapılan iş birliğinde yürütülen deneme imalatın olumlu sonuçlar vermesi üzerine besin değeri yüksek balık proteinin süt yerine geçecek yiyecek

haline getirilmesine hazırlık yapılmaktadır.

Arjantin'de merlana yapılan hücum:

Arjantin deniz biolojisi enstitüsü ülkenin merlan stokları için tehlike alarmı vermiştir. İkinci Dünya savaşından sonra ülkenin çeşitli kıyılarında çok miktarda avlanan merlan rezervleri tükenme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Balığın pazarlarda iyi para etmesi bu yılki rekoltesini 500 bin tona çıkarmıştır. Avlarda 36 Sm den küçük balıkların da ağlarla denizden alınması büyük ekonomik zararlara sebep olmaktadır.

Kuzey Afrika Ülkeleri karasu sınırlarını uzatıyor:

Kuzey Afrika ülkeleri Fas, Moritanya, Senegal, Sahara kara suları sınırlarını uzatmaya karardır. Bilindiği gibi bu sularda oşinoğrafik şartlar çok evlerişlidir. Bu sayede çok çeşitli balık stoklarının bulunduğu geniş alanda başta İspanya olmak üzere Fransa, İtalya Polonya, Rusya, Japonya, Küba Güney Kore balıkçı filoları sürekli olarak avlanırlar. Yakınlığı sebebiyle İspanyol balıkçıların başlıca gelir kaynağı olan bu sularda sardalye, hamsi, beyaz etli balıklarla Cephalopode'lar (kafadan bacaklılar) bulunur. Son yıllarda Fas balıkçılığının ilerlemesi üzerine İspanyol'larla 1969 da yapılan anlaşmaya uyulmadığı bildiriliyor. Fas sahil muhafaza teşkilâtı devamlı zorluk çıkararak anlaşmaya aykırı harekette bulunuyor. İspanya bu durumda yakın komşusu ile uyuşma umudunu kesmiş görünüyor. Bu arada Fas hükümeti yeni bir atılım yaparak kara su sınırını 70 mile çıkarmak istemektedir. Bunu Moritanya ve Senegal izliyor. Bir balıkçılık krizi demek olan bu olay karşısında İspanya hükümeti bu bölgenin balıkçı filoları için beş yıllık ekonomik ve sosyal yardım fonu ve planı kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu süre içinde gemilerin donanım sistemleri başka amaçlar için değiştirilecektir. Bunun ne derece etkili olacağı konusu kesinlik kazanmamıştır.

Diğer yandan İspanya, Moritanya ve Senegal ile olan anlaşmalarını ocak - mart aylarında yenilemişti. Fakat bu ülkelerde de balıkçılığın devletleştirilmesi eğilimi başlamıştır. Ancak her iki devletin de teknik, araç ve endüstriden yoksun olması şimdilik böyle bir hareketi önüyor. Senegal ile bir aydır sürdürülen müzakerelerden de olumlu bir sonuç çıkmadığı bildiriliyor. Uzman yetiştirilmesi, gemi yapımı, Senegal'e ait malzemenin İspanyol gemileriyle taşınması ve İspanyol avlarından alınacak pay gibi hususlarda anlaşma olmuyor. Dekar'da bir tersane kurulması ile bir balık kurutma tesisi yapımı da Senegal istekleri arasındadır. Bunların karşılığının Senegal sularında avlanacak balıklardan verilecek pay ile ödenmesi şartları İspanyol ekonomisine kabullenilemeyeceği üzerinde duruluyor. İspanyol balıkçılık Dergisinin yayınından anlaşılan bu zor durum karşısında İspanyol balıkçıları için yalnız Sahara bölgesi kalıyor. Çok çeşid balık cinsleriyle zengin olan bu sularda da başka güçlükler bulunuyor. Bunların başında, buralara sızan yabancı balıkçı tekneleri geliyor. Çünkü bölgenin muhafaza ve kontrol teşkilâtı çok zayıftır. Diğer sakıncalar yanında bu ülkenin de yakında ağır taleplere baş vuracağı ihtimali bulunuyor. Yazının sahibi bunları gözden geçirdikten sonra İspanyol balıkçılığının geleceğini karanlık görmektedir. Hâlen bir çok teşebbüs finanse edilemiyor. Bazı firmalar ücretleri ödiyemez haldedir. Tesislerin yenilenme giderleri, çoğalan sosyal sigorta ödemeleri mamullerin maliyetini artırıyor. Bütün bunlara rağmen Hükümetce hiç bir tedbir düşünülmemesi İspanyol balıkçılığını baştan kara edeceğe benzetiliyor.

1974 Norveç balık unu - yağı rekoltesinde düşme var:

1973 yılında Norveç balık unu rekoltesi 309 bin. yağ da 153 bin ton idi. Bu yılki miktarlarda % 18 düşme olmuştur. Bunda, soya unu fiyatlarının düşmesi, Peru hamisi üretiminde çoğalma olması gibi sebeb-

ler rol oynamıştır. Dünya et ve yumurta tüketiminde de azalma olmuştur.

Peru'nun 1973 de hamsi avları miktarı 1,6 milyon ton iken 1974 de bu miktar 3,3 milyon ton olmuştur.

1975 balık unu fiyatlarında yine düşme bekleniyor. Çünkü soya unu fiyatlarında düşme belirtisi olmuştur.

Norveç 1974 de 1680 ton balık ununu insan gıdası haline getirmiştir. Bu miktar FAO aracılığı ile kırmızı haç tarafından satın alınarak Bengaldeş, Nijerya, Etopya'ya dağıtılmıştır.

Norveç Üniversitesi Burs veriyor:

Norveç'in Tramsö Üniversitesi balıkçılık için 40 öğrenciye burs vermiştir. 1980 de bu miktar 100 - 150 ye çıkarılacağı bildiriliyor. Okuma süresi 2 ve 4 yıldır. Tahsil bittikten sonra iki yıl da doktora hakkı vardır. Bu mezunlar araştırmalarda çalıştırılacaktır. Bundan önce 18 ay endüstride pratik yapma şartı vardır. Bunun yarısı balıkçılıkta geçecektir. Müracaatların çok oluşu aranan şartların ağır olmasına sebep olmuştur. Bir çok aday bu yüzden elenmiştir.

Burslardaki öğretim beş ana esasa dayanıyor. Balığın tabii kaynakları, Balığın besin değerleri, balıktan gelen kazançlar, balıkların yaşantıları, balıkçılık siyaseti. Bu konularla ilişik olarak biyoloji, teknoloji, ekonomi, sosyoloji dersleri de vardır. İlk yılda matematik, statistik, kimya, felsefe okutuluyor. Burslar 50 kişilik profesörler heyetince tayin ediliyor. 1976 da mezun olacaklar için bir araştırma gemisi tahsis edilmiştir. Bu eğitim hem özel sektöre eleman yetiştirme, hem de devlet balıkçılık idareleri ihtiyacı olan kadrolara cevap verme amacı güdüyor.

Japon - Rus Anlaşması:

Kuzey Doğu Pasifik'de çeşidli cins balık ve deniz ürünü istihalleri için Moskova'da sürdürülen müzakerelerin olumlu sonuç verdiği bildiriliyor. Salmonides cinsi balıklarla Deniz mamulu istihallerini amaçlayan bu anlaşma ile 330 Japon trov-

faaliyette bulunacaktır. Varılan anlaşmaya göre her iki taraf da Okhosk ringası avlarını çoğaltmayacaklar. Japon balıkçıları da Hakkido ve Sakhani'de yapacakları ringa avlarında bilginlerin yapacağı devamlı uyarılara uyacaklar. Böylelikle Dünya Okyanuslarındaki rezervler korunmuş olacaktır. Ancak bu önemli husus her iki tarafın da atılan imzalara hakkıyla riayet etmesine bağlı bulunuyor.

Peru balıkçılık krizi devam ediyor:

1973 yılına kadar on milyon tonluk üretim ile başta gelen Peru, o yılda hâsıl olan soğuk su akımı ile hamsi sürülerini kaybetmişti. O zamandanberi ayrı olarak sürdürülen çabalarla diğer cins yenebilir balık istihallerinin artırılmasına çalışılıyor. Bu amaçla Rus, Japon ve Polonya balıkçılarıyla ortak girişimler yapılmış ve 1970'de 200 ton olan ihracat 1974'de 110 bin tona çıkarılabilmektedir. Son olarak Peru balıkçılık Bakanlığı bir Amerikan firmasıyla bu alanda bir anlaşmaya vardı.

Hindistan balıkçılığı ilerliyor:

Halen 2,3 milyon rekolteye sahip olan Hindistan balıkçılığını 1978 - 79'da üç milyon tona çıkarmak için hükümet tarafından beş yıllık plan uygulanmaya geçmiştir. Bunun için motorlu tekne sayısı artırılacak, iç sular balık üretimi ıslah edilecek ve sanayi, nakil işleri düzenlenecektir. Bu sektörde bu gün bir milyon insan çalışıyor. Plana göre dip balıkçılığı da ele alınıyor. Bu süre içinde 200 trovler alınacak ve hâlen 50 metre derinliğe kadar yapılan oşinoğrafik araştırmalar 80 metreye indirilecek. Diğer yandan konserve sanayii ve balık şarküteri imallerine önem verilecek özellikle buz yapımı ve özel balık trenleri üzerinde durulacaktır. Bu alanda yapılacak kooperatif çalışmalar devletin desteğini alacaktır.

Moritanya, Portekiz ve Bulgaristan ile işbirliği yapıyor:

Ötedenberi Moritanya sularında avlar yapan Portekiz Moritanya ile balıkçılık ala-

tır. Diğer yandan bir Bulgar heyeti de bu ülkeyi ziyaret ederek anlaşma zemini hazırlamıştır. Moritanya Bulgarlardan avlanacak balığın bir kısmının ülkesinde un haline getirilmesini ve bir milyon dolarlık yatırım ile balık sanayi tesis etmesini istemektedir.

Fas balıkçılığı:

Balık avları rekoltesi 250 bin tonu geçen Fas 1974 yılında 135 bin ton balık konserve üretti. Bu ülke Japon rekabetine rağmen Filipinler'le 500 bin kutuluk sardalye konserve ihracı için anlaşma yaptı. Bildirildiğine göre Fas hükümeti Konserve sanayiinde görülen aksaklıkları gidermek, sardalye konserve imalatı için gerekli 1500 ton kadar zeytinyağı stoklarının güven altına alınması gibi hususlar için tedbirlere baş vurmaktadır.

Libya'da balıkçılık:

Libya'nın Zuare şehrinde yılda bin ton kapasiteli bir sardalye konserve fabrikasının 1974'de faaliyete geçerek ilk deneme işletme yaptığını bildiriliyor.

Kanada, balıkçılığı için 50 milyon dolar yardım yapıyor:

Kanada Balıkçılık Bakanlığı hazırladığı kısa ve uzun vadeli programlarla Ülkesinin balıkçılığı için 50 milyon dolar değerinde yardım yapmaktadır. İç sularla kıyı ve uzak deniz balıkçıları ve balık sanayii bu destekten yararlanmaktadır. Bu fondan 10 milyon doları, pazarlama ve dış yardımlara ayrılmıştır. Bu finansmanın ana amacı Kanada balıkçılığının hemen yarısını teşkil eden Atlantik ve Pasifik dip balıkçılığıdır.

Azak denizinde 4 mil uzunluğunda baraj kuruluyor:

Rus balıkçılık idaresi, Kerc boğazında 4 mil uzunluğunda bir baraj inşasına karar vermiştir. Bu teşebbüsün amacının Azak denizinde tuz miktarının azalmış olmasıdır. Buna, nehir, ırmak suları sebep olmaktadır. Baraj yapıldıktan sonra azak denizinde daha çok balık üreyecektir. İnşaatin temeli için bir milyon metre küp toprak hafriyatı yapılacağı bildiriliyor.

BALIK ve BALIKÇILIK

(FISH and FISHERY)

Foundation: 1953

VOL. XXIII No: 4	August 1975	ET ve BALIK KURUMU BALIKÇILIK MÜESSESESİ MÜDÜRLÜĞÜ BEŞİKTAŞ - İSTANBUL	EDITOR F. TEPEKÖYLÜ
---------------------------------------	----------------------------------	---	--

CONTENTS

	Page
ORHAN KARAATA	1
THE STUDIES ON QUANTITY FIXTURE FOR OUR BLACKSEA ANCHOVY	4
UNVESTIGATIONS ON SOME FISH PARASITES OBSERVED IN TRABZON FISH MARKET (III)	7
POLLUTION AND FISH	10
AMATEUR FISHING	13
OUR FISH PRODUCTS	19
THE AQUARIUM IN CALIFORNIA — 9 —	23
THE TWELFTH SESSIONG OF THE GENERAL FISHERIES COUNCIL FOR THE MEDITERRANEAN (III)	29
TUNISIAN SPONGERY	38
SMALL ANCYCLOPEDIA	41
FISHING NEWS	43

BASAŞAK
SİGÖRTA

ET ve BALIK KURUMU

TELEKS : 42359 ETBA TR

TELGRAF : ETBALIK

TELEFON: 24 31 00

A N K A R A

22691 BES TR

ETBALIK BEŞİKTAŞ

46 30 50 - 46 62 13

İ S T A N B U L

ET VE BALIK KURUMU, YURT İÇİ VE YURT DIŞI PİYASALARA TAZE VE DONMUŞ ET, DERİ, BAĞIRSAK, ET YAĞLARI, ET MAMULLERİ DİĞER HAYVANI ÜRÜNLER İLE BALIK, BALIKUNU VE BALIK YAĞI ARZETMEKTEDİR. ET VE DİĞER ÜRÜNLER İÇİN ANKARA: BALIK, BALIKUNU, BALIKYAĞI İÇİN İSTANBUL ADRESİNE MÜRACAAT EDİLMELİDİR.

ET VE BALIK KURUMU OFFERS FRESH AND FROZEN MEAT, HIDES AND SKINS, SHEEP AND BEEF CASINGS, FATS, MEAT PRODUCTS AND OTHER ANIMAL BY PRODUCTS; ALSO FISH, FISH MEAL AND FISH OIL, TO THE DOMESTIC AND FOREIGN MARKETS. FOR MEAT AND OTHER PRODUCTS. PLEASE CONTACT OUR ANKARA HEAD OFFICE, FOR FISH, FISH MEAL, FISH OIL OUR ISTANBUL ADDRESS MUST BE CONTACTED.

L'OFFICE DE LA VIANDE ET DU POISSON OFFRE AUX MARCHES INTERIEUR ET EXTERIEUR DE LA VIANDE FRAICHE ET CONGELEE, DU CUIR, DES BOYAUX DE LA GRAISSE D'ORIGINE ANIMALE, DES PRODUITS CARNES, ET D'AUTRES PRODUITS, DU POISSON, DE LA FARINE ET DE L'HUILE DE POISSON. POUR LA VIANDE ET LES AUTRES PRODUITS D'ORIGINE ANIMALE PRIERE DE S'ADRESSER A NOTRE BUREAU CENTRAL, A ANKARA POUR LE POISSON, LA FARINE ET L'HUILE DE POISSON, SE METTRE EN RAPPORT AVEC NOTRE ADRESSE D'ISTANBUL.